

მაისი

ინტერვიუ

83 10-11

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე **ნათია წილოსანი**

ინტერვიუ

83 12

გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დაკარტამენტის უფროსის მოადგილე, მთავარი სახელმწიფო ინსპექტორი **ნელი კორკოტაძე**

დახული ტერიტორიები

83 13

ოკაცის ჩანჩქერის ბუნების ძეგლზე ეკოტურისტული ინფრასტრუქტურა მოეწყობა

ახალი აგებები

83 4-5

კრწანისის ტყე-პარკში ბიომრავალფეროვნების აღდგენის პროგრამის პრეზენტაცია გაიმართა

მთავრობის ნებართვით ერთად, ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის სოფელ კახათში, ახიური ფაროსანას საინჟინერო-კონსტრუქციული მიმდინარეობას გააცნო.

■ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ინიციატივით, ქალაქ ზუგდიდში, დადინების სასახლის თარიღობრივად-სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონის აგროსაინჟინერო-კონსტრუქციული მიმდინარეობას გაიმართა

■ ქართული პროდუქციის დაცვის, ხარისხის გაზრდისა და მისი პოპულარიზაციისათვის ახალი რეგულაცია - „ხარისხის ნიშნის გამოყენების უფლების მინიჭების წესი“ შეიმუშავდა

■ საქართველოს პრემიერ-მინისტრი მამუკა ბახტაძე, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრთან ლევან დავითაშვილთან და

■ პროგრამაში „დანერგვა მომავალი“ ცვლილებები შევიდა

ქართული ღვინო

83 8-9

ტოკიოში გამოფენა „საქართველო ღვინის სამშობლო“ დასრულდა

ტოკიოში, საგამოფენო ცენტრში „Terrada Warehouse“ გამოფენა „საქართველო ღვინის სამშობლო“ დასრულდა. გამოფენამ, რომელიც ამავე სახელწოდების პროექტის ფარგლებში იაპონიის დედაქალაქში ორი თვე მიმდინარეობდა, ათასობით იაპონელ დამთვალებს უმასპინძლა.

„ახალი ღვინის ფესტივალი“

ქართულმა „ქანისფანა ღვინო“ OIV-ის მხარდაჭერა მოიპოვა

WINE AND GOURMET JAPAN - 2019

წარმატების ისტორიები

83 14-15

- ტყიბულში რეაბილიტირებული ჩაის პლანტაციები
- აგროტურისტული და ნარმატიული საოჯახო მარანი ვაჩნაძეძე
- სოფელ კახიკის მეფრინველეობის ფარმა
- დმანისში კოოპერატივებს ტექნიკა გადაეცა
- ტაშისკარის სარწყავი სისტემის რეაბილიტაცია მიმდინარეობს
- სობი-უბორას მასივზე მიმდინარე სადრენაჟო სამუშაოები
- სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივმა სავარტაშორის სისტემა დაწარმოა
- თბილისში მე - 5 ავტომობილური სადგური დაიხსნა

საშირი ინფორმაცია

83 16

ბროკოლის მოყვანის თანამედროვე აგროტექნოლოგია

გაიისი

საქართველოს დამოუკიდებლობის დღე

26 მაისს, საქართველოს დამოუკიდებლობის დღე, წელს ერთიანი კონცეფციის „ცოდნას მივყავართ თავისუფლებამდე“ ფარგლებში აღინიშნა

„ჩვენი ქვეყნის ყველა მოქალაქეს ვულოცავ!“ 26 მაისი უნიშვნელოვანესი დღეა. საქართველო დამოუკიდებლობის დღეს სახალხო დღესასწაულით აღნიშნავს, - განაცხადა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა ლევან დავითაშვილმა.

საქართველოს დამოუკიდებლობის დღე ჩვენი ქვეყნის ყველა მოქალაქეს აერთიანებს. სწორედ ამიტომ არის ამ დღის სლოგანი „ეს დღე ჩვენია“.

დამოუკიდებლობის დღისადმი მიძღვნილი ღონისძიებები, მთელი საქართველოს მასშტაბით, ერთიანი კონცეფციით „ცოდნას მივყავართ თავისუფლებამდე“ გაიმართა. ცოდნა არის მამოძრავებელი ძალა, გზა, რომელსაც თავისუფლებამდე მივყავართ.

ღონისძიების ფარგლებში, ქალაქ თბილისში, რუსთაველის გამზირზე, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ წარმოდგინა:

- გარემოს დაცვის თემატიკაზე შექმნილი ინტალაციები
- საგანმანათლებლო და გარემოსდაცვითი აქტივობები
- მოგზაურობა საქართველოს ეროვნულ პარკებსა და დაცულ ტერიტორიებზე - ვირტუალური რეალობის სათვალეების გამოყენებით.

მუზინუბის 8000 - წინ ისეჩია

ახალციხე

26 მაისს, რაბათის ციხე რამდენიმე თემატურ ზონად დაიყო - შემეცნებითი, გასართობი, კულტურული და საგამოფენო. მოეწყო საქართველოს დაცული ტერიტორიების და ეროვნული პარკების საინფორმაციო სტენდები. სტუმრებს საშუალება მიეცათ ვირტუალური რეალობის სათვალეების გამოყენებით, ემოგზაურათ ოკაცეს, კოლხეთის, მაჭახელას, მტირალას, მარტვილის, ალგეთის და ვაშლოვანის ეროვნულ პარკებსა და დაცულ ტერიტორიებზე. სკოლის მოსწავლეები პრეზენტაციებს გამართეს თემაზე „საქართველოს დაცული ტერიტორიები“.

- ღონისძიების ფარგლებში, ადგილობრივი წარმოების პროდუქციის - ქართული ღვინო და სოფლის მეურნეობის პროდუქცია, ხელნაკეთი აქსესუარები და ხალხური რენვის ნიმუშები - გამოფენა-გაყიდვა გაიმართა.
- მოეწყო თეატრალიზებული მუსიკალური წარმოდგენები.
- საბავშვო გასართობ სივრცეში საბავშვო-შემეცნებითი გასართობი აქტივობები და სპორტული შეჯიბრებები გაიმართა.

დაცული ტერიტორიების განვითარებაში შეტანილი წვლილისთვის, დაჯილდოვდნენ ყველაზე სტაჟიანი, ნორჩი და პირველი ქალი რეინჯერები.

ოზურგეთი

ქალაქ ოზურგეთის ცენტრალურ მოედანზე მისულ სტუმრებს, შესაძლებლობა ჰქონდათ გაცნობოდნენ საქართველოს რეგიონებისთვის დამახასიათებელ კულინარიულ მრავალფეროვნებასა და ტრადიციებს, ხალხური რენვის ნიმუშებს.

გაიმართა ქართული ღვინის გამოფენა-გაყიდვა, ბავშვებისთვის მოეწყო გასართობი სივრცეები, სადაც სპორტული შეჯიბრებები, მხიარული ვიქტორინები და შემეცნებითი თამაშები ჩატარდა.

საზეიმო ღონისძიებას განსაკუთრებულ ხიბლი შესძინეს ნიკო ფიროსმანის ტილოების მიხედვით გაცოცხლებულმა პერსონაჟები, ცოცხალი ყვავილებით შექმნილმა პანომ და ფოტოგადაღების კუთხემ „გახდი ფიროსმანის მაგიდის სტუმარი“.

17:10 სთ-ზე, ზუსტად იმ დროს, როდესაც 1918 წელს საქართველოს დამოუკიდებლობა გამოცხადდა, მთელი ქვეყნის მასშტაბით, საქართველოს ჰიბნი შესრულდა.

კრწანისის ტყე-პარკში ბიომრავალფეროვნების აღდგენის პროგრამის პრეზენტაცია გაიმართა

ლონისძიებამ და მსწრე საზოგადოებას სიტყვით საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა, მამუკა ბახტაძემ მიმართა. პროგრამის პრეზენტაცია გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ლევან დავითაშვილმა წარმოადგინა.

მამუკა ბახტაძემ, სიტყვით გამოსვლისას, მწვანე ეკონომიკაზე ისაუბრა და ხაზი გაუსვა ბიომრავალფეროვნების დაცვასა და უნიკალური სახეობების აღდგენის მნიშვნელობას.

„დღეს ვინცებთ ძალიან მნიშვნელოვან პროექტს. ეს იქნება პროექტი, რომლითაც, დარწმუნებული ვარ, იამაყებს არა მარტო ჩვენი თაობა, არამედ მომავალი თაობები. ჩვენ ვინცებთ კრწანისის ტყე-პარკის აღდგენას და მის განვითარებას. ჩვენ აქ შევექმნით ნამდვილ ცოცხალ მუზეუმს“, - განაცხადა ქვეყნის პრემიერ-მინისტრმა.

ლევან დავითაშვილმა ბიომრავალფეროვნების დაცვის პროგრამის ფარგლებში შექმნილი ველური ბუნების სააგენტოს ძირითად ფუნქციებზე გაამახვილა ყურადღება. სააგენტოს მთავარი ფუნქცია, ბუნებაში აღწარმოების მიზნით, ადგილობრივი ფლორასა და ფაუნის მონიტორინგის განხორციელება იქნება.

„ჩვენი მთავრობის მიერ პრიორიტეტად გამოცხადებული „მწვანე ეკონომიკის“ სტრატეგიის ფარგლებში აქ დაფუძნდება „ველური ბუნების ეროვნული სააგენტო“, რომელიც ქვეყნის მასშტაბით ბიომრავალფეროვნების აღდგენის მიმართულებით უმნიშვნელოვანეს ღონისძიებებს განახორციელებს“, - განაცხადა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა.

ლონისძიების ფარგლებში, კრწანისის ტყე-პარკის ტერიტორიაზე ადგილობრივი იმპიათი ფრინველი „კოლხური ხოხობი“ გაუშვეს.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ლევან დავითაშვილი:

„მინდა წარმოგიდგინოთ პრეზენტაცია და მოგახსენოთ იმ გამოწვევების შესახებ, რომლის წინაშეც ვდგავართ; გავაცნობთ იმ ხედვას, რომელიც გვაქვს ბიომრავალფეროვნების აღდგენის პროგრამის განახორციელებლად.

მოგახსენებთ, დღეის მდგომარეობით, სათბობ და მერქნულ მასალაზე მოთხოვნიდან გამომდინარე ტყეზე ზენოლა დიდია;

გარკვეული საფრთხეების წინაშეა ფაუნის ადგილობრივ სახეობათა პოპულაციები; არაორგანიზებული სამონადირეო და სათევზაო დარგი ამ საფრთხეების ერთ-ერთი შემადგენელი ნაწილია;

დასამალი არ არის, რომ დღეისათვის სამეცნიერო კვლევების და მონიტორინგის მნიშვნელოვანი სიმწირეა; ასევე დასარეგულირებელი საკანონმდებლო ბაზა.

ყოველივე ზემოაღნიშნული წარმოადგენს იმ გამოწვევებს, რომლებსაც უნდა გავუმკლავდეთ და სისტემური ქმედებებით მივიღოთ ახალი რეალობა, სადაც ბიომრავალფეროვნება იქნება აღდგენილი და დაცული.

სამინისტროს უწყება - „ველური ბუნების ეროვნული სააგენტო“ იქნება ის რგოლი, რომელიც ბიომრავალფეროვნების აღდგენის მიმართულებით გაააქტიურებს მუშაობას და ახალი პროგრამის განხორციელებას დაიწყებს. აღსანიშნავია, რომ 2017 წელს გაეროს სურსათის და სოფლის მეურნეობის ორგა-

ნიზაციის (FAO) პროგრამის „ველური ბუნების მდგრადი მართვის გაძლიერება საქართველოში“ დაიგეგმა ორი ღონისძიება:

- არსებული სამართლებრივი სივრცის შეფასება და მისი მონერსივების დაგეგმვა;
- ველური ბუნების მდგრადი მართვის პრაქტიკული მოდელირება.

FAO-ს ექსპერტთა ჯგუფის 2018 წლის ძირითადი რეკომენდაცია იყო, უკვე არსებული ინსტიტუციის ბაზაზე შექმნილიყო ველური ბუნების მართვის ორგანო.

ჩვენ წინაშე მდგარი გამოწვევებისა და FAO-ს ექსპერტთა ჯგუფის რეკომენდაციის გათვალისწინებით, საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 15 თებერვლის 86-ე დადგენილებით გადაწყდა, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სსიპ „ეროვნული საშენი მეურნეობის“ ბაზაზე, მისი რეორგანიზების გზით, ჩამოყალიბებულიყო სსიპ „ველური ბუნების ეროვნული სააგენტო“

სააგენტოს მიზნები და ამოცანები უკვე განვრილია. ესენია:

- სახეობათა და მათი ჰაბიტატის აღრიცხვა და მონიტორინგი;
- სახეობათა აღწარმოებისთვის საჭირო სამუშაო გეოლოგიის შექმნა;
- სახეობათა აღწარმოებისა და ჰაბიტატების აღდგენის დაგეგმვა;
- კერძო სექტორისთვის სადღეე ჯგუფებისა და საკონსულტაციო მომსახურებების მიწოდება;
- სალიცენზიო ფართობების იდენტიფიცირება და სალიცენზიო პირობების შემუშავება სახეობათა და ჰაბიტატების კუთხით;
- მონადირეთა და მეთევზეთა სერტიფიცირება;
- სხვადასხვა სახეობის ეკოტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა;
- მოსახლეობის გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლება.

ქართული პროდუქციის დაცვის, ხარისხის გაზრდისა და მისი პოპულარიზაციისათვის ახალი რეგულაცია - „ხარისხის ნიშნის გამოყენების უფლების მინიჭების წესი“ შეიმუშავდა

საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა მამუკა ბახტაძემ და გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა ლევან დავითაშვილმა მთაწმინდის პარკში, ჩაისა და თაფლის ფესტივალის ფარგლებში, ხარისხის ნიშნთან დაკავშირებული ახალი რეგულაციის პრეზენტაცია წარადგინეს.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში ახალი რეგულაცია - „ხარისხის ნიშნის გამოყენების უფლების მინიჭების წესი“ შეიმუშავდა. რეგულაცია კიდევ ერთი მხარდაჭერაა სახელმწიფოს მხრიდან, რომელიც ქართული პროდუქციის ხარისხის გაზრდას, მის პოპულარიზაციასა და დაცვას ემსახურება.

„ტრადიციული კულტურის, ჩაის და თაფლის ფესტივალს სიმბოლურად დავამთხვიეთ ხარისხის ნიშნთან დაკავშირებული რეგულაციის პრეზენტაცია. ქართული ჩაი თავისი ხარისხითა და საგემონო თვისებებით გამორჩეული იყო და დარწმუნებული ვარ, უახლოეს მომავალში ჩვენ შევძლებთ, ხარისხიანი ქართული ჩაი მსოფლიო ბაზარს შევთავაზოთ. ქართული თაფლი კი, ის პირველი ცხოველური პროდუქტია, რომლისთვისაც ევროკავშირის ბაზარი ღიაა და რომელიც საკუთარ ნიშანს მალე დაიკავებს. რაც შეეხება ახალ რეგულაციას, ხარისხის ნიშანი პროდუქტს მეტ დაცულობას ანიჭებს. ასევე ხარისხის ნიშნის მინიჭება და მისი დაცვა უზრუნველყოფს დამატებითი ღირებულების შექმნას, აღნიშნულ პროდუქტებზე მოთხოვნის ზრდას, ხელს უწყობს აგროტურიზმის განვითარებას, სოფლის გაძლიერებას, ქართული პროდუქციის პოპულარიზაციას, სანდოობის და ექსპორტის ზრდას“, - განაცხადა ლევან დავითაშვილმა.

„ხარისხის ნიშნის გამოყენების უფლების მინიჭების წესი“ ითვალისწინებს საქართველოში სურსათთან დაკავშირებული ხარისხის სქემების განვითარების, პროდუქტის ბრენდირების, მარკეტინგის საერთაშორისო პრაქტიკის დანერგვის ხელშეწყობის, მათი

დაცვის სამართლებრივ/ინსტიტუციონალური მექანიზმების სრულყოფის და ხარისხის ნიშნის მიხედვით ნიშანდებული სურსათის პოპულარიზაციის უზრუნველყოფის საკითხებს.

ხარისხის ნიშნის შემქმნელი მარკეტინგული საბჭოს მიერ, რომელსაც სამინისტროს ცენტრალური აპარატის და უწყებაში შემავალი სამსახურების წამყვანი სპეციალისტები და საქპატენტის ექსპერტები წარმოადგენდნენ, უკვე განსაზღვრულია თერთმეტი კლასიფიკაციის ხარისხი და ხარისხის აღმნიშვნელი ნიშანი (სატირების შემთხვევაში, ახალი ნიშნები შეიქმნება), ესენია: „დაცული გეოგრაფიული აღნიშვნა“, „დაცული ადგილობრივი დასახელება“, „ტრადიციული პროდუქტი“, „ქართული ხარისხი“, „ბალახით ნაკვები“, „ხელით დამზადებული“, „მთის პროდუქტი“, „ტყეში ნასუქი“, „პირდაპირი დანერგვის წვნი“, „ბიოპროდუქტი“, „ბიონარმობაზე გარდამავალი“.

სასურსათო პროდუქტზე ხარისხის ნიშნის მინიჭება ნებაყოფლობითი პროცედურაა და მინიჭება საქართველოს კანონმდებლობით და აღნიშნული წესით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად ხორციელდება.

ხარისხის ნიშნის გამოყენების უფლების მინიჭების შემდეგ საწარმო და თვით პროდუქტის ექვემდებარება მუდმივ კონტროლს მონიტორინგის გეგმის შესაბამისად და რაიმე ხარვეზის აღმოჩენის შემთხვევაში გატარდება შესაბამისი ღონისძიებები.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ინიციატივით, ქალაქ ზუგდიდში, დადიანების სასახლის ტერიტორიაზე სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონის აგროსაინვესტიციო ბიზნესფორუმი გაიმართა

ფორუმი საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა, მამუკა ბახტაძემ, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ლევან დავითაშვილმა და სამეგრელო-ზემო-სვანეთის რეგიონის გუბერნატორმა, ალექსანდრე მოწერელიამ გახსნეს.

ლონისძიების ფარგლებში, სასოფლო-სამეურნეო დარგის სპეციალისტებმა მეთილეობის, მეკენკრეობის, მესაქონლეობისა და მეფუტკრეობის მიმართულებების შესახებ პრეზენტაციები წარმოადგინეს. ფორუმის მონაწილეებმა სახელმწიფოს მიერ განხორციელებული და მიმდინარე პროექტები განიხილეს და რეგიონში აგროსექტორის სხვადასხვა მიმართულების განვითარების საკითხებზე იმსჯელეს.

- 2013 წლიდან დღემდე, სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონში არაერთი აგროპროექტის განხორციელებით, უკვე მიღწეულია მნიშვნელოვანი შედეგი. კერძოდ,
- „ერთიანი აგროპროექტის“ ფარგლებში შეიქმნა 25 ახალი, ხოლო გაფართოვდა და გადაიარაღდა 45 არსებული სანარმო. აღნიშნული სანარმოების საშუალებით, რეგიონში 2100-ზე მეტი ახალი სამუშაო ადგილი გაჩნდა.
- 500 ჰა-ზე მეტ მიწის ფართობზე ახალი მრავალწლოვანი ბაღები გაშენდა.
- რეგიონის მასშტაბით, ჩაის პლანტაციების რეაბილიტაცია 450 ჰა-ზე მეტ ფართობზე განხორციელდა.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ლევან დავითაშვილი: „სახელმწიფოს მიერ განხორციელებული ყველა აგროპროექტი ხელს უწყობს ქვეყანაში აგრობიზნესის განვითარებას“

„სამეგრელო ერთ-ერთ ყველაზე დიდი პოტენციალის მქონე რეგიონია. ბოლო წლების განმავლობაში, ჩვენი მთავრობის მთავარი პრიორიტეტი ჩვენი ქვეყნის ეკონომიკური განვითარება და მოსახლეობის კეთილდღეობის უზრუნველყოფაა. ამისთვის ჩვენი ხელისუფლება აქტიურად მუშაობს და მნიშვნელოვან პროექტებს ახორციელებს“, - ამის შესახებ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა ლევან დავითაშვილმა, ზუგდიდში, აგროსაინვესტიციო ფორუმზე სიტყვით გამოსვლისას განაცხადა.

ლევან დავითაშვილის განცხადებით, აგროსაინვესტიციო ფორუმი ყველა რეგიონში ჩატარდება, რათა აგროსასურსათო კუთხით მათი პოტენციალის წარმოჩენა მოხდეს.

„ქვეყნის ეკონომიკური წინსვლა და წარმოების ზრდა, სოფლისა და სოფლის მეურნეობის განვითარების გარეშე წარმოდგენილია. შესაბამისად, სახელმწიფოს ხელშეწყობით, დარგის სტიმულირების, განვითარების და ხელშეწყობისთვის არაერთი აგროპროექტი შემუშავდა, წარმატებით ხორციელდება და დადებითი შედეგებიც უკვე სახეზეა“, - განაცხადა ლევან დავითაშვილმა.

საქართველოს პრემიერ-მინისტრი მამუკა ბახტაძე, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრთან ლევან დავითაშვილთან და მთავრობის წევრებთან ერთად, ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის სოფელ კახათში, აზიური ფაროსანას საინააღმდეგო ღონისძიებას მიმდინარეობასა გაეცნო.

პრემიერ-მინისტრმა მავნებელთან ბრძოლის მართვის ცენტრის წარმომადგენლებისგან შენამულის პროცესსა და აზიური ფაროსანასთან ბრძოლის სხვა საშუალებებზე ინფორმაცია მოისმინა.

პრემიერი და მინისტრი, ასევე იმ ადგილობრივ ფერმერებს შეხვდნენ, რომლებსაც სახელმწიფომ თხილის შესანამლი აპარატები უსასყიდლოდ გადასცა.

ფერმერებთან შეხვედრას, სურსათის ეროვნული სააგენტოს უფროსი ზურაბ ჩეკურიძე, პარლამენტის წევრები და ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლები ესწრებოდნენ.

დასავლეთ საქართველოში, აზიური ფაროსანას საინააღმდეგო ღონისძიებები აქტიურად მიმდინარეობს. ამ დროისთვის უკვე განთავსებულია 50 ათასამდე „მოიზიდე და გაანადგურე“ სადგური, რომელთა მეშვეობითაც ნადგურდება გამოსული მავნებელი.

მიმდინარე წელს, მოხილვებულია და რეგიონების მიხედვით გადანაწილებულია 250 ერთეულზე მეტი სპეციალიზებული ტექნიკა.

მავნებელთან ბრძოლის მეთოდებისა და უსაფრთხოების წესების დაცვის გაცნობის მიზნით, ღონისძიებების პარალელურად, ინტენსიურად მიმდინარეობს შეხვედრები მოსახლეობასთან.

პროგრამაში „დანერგე მომავალი“ ცვლილებები შევიდა

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის, ლევან დავითაშვილის განცხადებით, თანამედროვე ტიპის, ინტენსიური ბაღების მეტ ფართობზე გაშენების მიზნით, მიზანშეწონილია დამატებითი მასტიმულირებელი მექანიზმები შეიქმნას.

- მთავრობის სხდომაზე მიღებული დადგენილების თანახმად, ბაღების კომპონენტში, გასაშენებელი ფართობი მცირდება და, 1 ჰექტარის ნაცვლად, 0.5 ჰექტარით განისაზღვრება. ბაღების კომპონენტში, 1 ბენეფიციარზე მაქსიმალური თანადაფინანსების ოდენობა კი, ნაცვლად 100,000 ლარისა, არაუმეტეს 250,000 ლარი იქნება.
- ბაღების კომპონენტის ფარგლებში, ფინანსური დახმარება ითვალისწინებს პოტენციური ბენეფიციარებისათვის მიზნობრივი ფულადი დახმარების გამოყოფას თანადაფინანსების სახით, როგორც მრავალწლიანი კულტურების ნერგების შექმნის, ასევე, წვეთოვანი სარწყავი სისტემის მოწყობის და ბენეფიციარის სურვილის შემთხვევაში, შუა და საყრდენი ბოძების შექმნის ან/და სეტყვის საინააღმდეგო ბადეების მოწყობის მიზნით.
- ბაღების კომპონენტის ფარგლებში დაფინანსდება შესაძენი ნერგების ღირებულების არაუმეტეს 70%, ხოლო სასოფლო-სამეურნეო სტატუსის მქონე კოოპერატივების, გამყოფი ხაზის მიმდებარე სოფლებისა და მაღალმთიანი დასახლებების შემთხვევაში, არაუმეტეს 80%.
- ბაღების კომპონენტის ფარგლებში, ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს დაუფინანსდებათ სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე წვეთოვანი სარწყავი სისტემის მოწყობა მისი ღირებულების არაუმეტეს 50%-ის ოდენობით, მაგრამ არაუმეტეს 1 250 ლარისა 0,5 ჰა-ზე, ხოლო სასოფლო-სამეურნეო სტატუსის მქონე კოოპერატივების, გამყოფი ხაზის მიმდებარე სოფლებისა და მაღალმთიანი

დასახლებების შემთხვევაში - არაუმეტეს 60%-ის ოდენობით, მაგრამ არა უმეტეს 1 500 ლარისა 0,5 ჰა-ზე.

- ბაღების კომპონენტის ფარგლებში, ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს დაუფინანსდებათ სეტყვის საინააღმდეგო ბადეების მოწყობის ღირებულების არაუმეტეს 50%, ხოლო სასოფლო-სამეურნეო სტატუსის მქონე კოოპერატივების, გამყოფი ხაზის მიმდებარე სოფლებისა და მაღალმთიანი დასახლებების შემთხვევაში - არაუმეტეს 60%.
 - ცვლილებების თანახმად, ასევე პროგრამაში მონაწილე სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივებს, მრავალწლიანი ბაღის გაშენების შემდგომ, დაუფინანსდება შესაძენი წარმოდგენილი ინვოისის ან/და შესაბამისი დოკუმენტის საფუძველზე, მაგრამ არაუმეტეს 5 000 ლარისა.
 - სანერგე კომპონენტის ნაწილში, ნაცვლად 50%-იანი თანადაფინანსებისა დაფინანსდება პროექტის ჯამური ღირებულების 70%, არაუმეტეს 500 000 ლარამდე.
 - ცვლილებები შევიდა ასევე კენკროვანი კულტურების ქვეკომპონენტში, რომელიც ითვალისწინებდა ლურჯი მოცვის, მაცყვის და ჟოლოს ინტენსიური ბაღების გაშენების დაფინანსების კონკრეტულ გეოგრაფიულ არეალში. ცვლილებების თანახმად, კენკროვანი კულტურების თანადაფინანსების ქვეკომპონენტის ფარგლებში, კენკროვანი კულტურების გაშენება შესაძლებელია დაფინანსდეს საქართველოს ყველა მუნიციპალიტეტსა და თვითმმართველ ქალაქში შემდეგი თვითმმართველი ქალაქების - თბილისი, რუსთავი, ქუთაისი, ბათუმი და ფოთი - გარდა.
- პროექტის „დანერგე მომავალი“ განხორციელება გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტომ 2015 წლის მარტში დაიწყო.

ევროკავშირის ახალი პროექტი გარემოსდაცვითი სექტორის მხარდასაჭერად

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ და ევროკავშირმა დაიწყო ახალი პროექტი, რომელიც მიზნად ისახავს გარემოსდაცვითი სექტორის მხარდაჭერის გაძლიერებას საქართველოში. აღნიშნული პროექტის სახელწოდებაა „მხარდაჭერა საქართველო-ევროკავშირის შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმების გარემოსდაცვითი ვალდებულებების განსახორციელებლად“.

- საზღვაო გარემოს ეროვნული სტრატეგიისა და მოქმედებათა პროგრამის შემუშავებას;
- შესაძლებლობათა გაძლიერებას ასოცირების შესახებ შეთანხმების აქროლადი ორგანული ნაერთების (VOCs, აონები) დირექტივების ვალდებულებების აღსრულებისა და ჰაერის ხარისხთან დაკავშირებული დებულებების განხორციელებისთვის;
- ზურმუხტის ქსელის განვითარებასა და ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის ეროვნული სისტემის (NBMS) ინდიკატორების დანერგვას;
- ასოცირების შესახებ შეთანხმებით გათვალისწინებულ სხვა ვალდებულებების განხორციელებას.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილემ ხატია წილოსანმა ახალი პროექტის „მხარდაჭერა საქართველო-ევროკავშირის შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმების გარემოსდაცვითი ვალდებულებების განსახორციელებლად“ მნიშვნელობას გაუსვა ხაზი და ევროკავშირის მადლობა გადაუხადა ასოცირების შესახებ შეთანხმების ფარგლებში ნაკისრი გარემოსდაცვითი ვალდებულებების შესრულების პროცესში მხარდაჭერისთვის.

ხატია წილოსანმა ახალი პროექტის „მხარდაჭერა საქართველო-ევროკავშირის შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმების გარემოსდაცვითი ვალდებულებების განსახორციელებლად“ მნიშვნელობას გაუსვა ხაზი და ევროკავშირის და საერთაშორისო დონორ ორგანიზაციებს მადლობა გადაუხადა ასოცირების შესახებ შეთანხმების ფარგლებში ნაკისრი გარემოსდაცვითი ვალდებულებების შესრულების პროცესში მხარდაჭერისთვის.

ლონისძიება გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ორგანიზებით, საქართველოში ევროკავშირის წარმომადგენლობასთან თანამშრომლობითა და საქართველოს პარლამენტის გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების კომიტეტის, საგარეო საქმეთა სამინისტროს, ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს, რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს, სსიპ დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის, ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს უშუალო ჩართულობით გაიმართა.

ლონისძიებას აგრეთვე, გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP), გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოების (GIZ), კავკასიის რეგიონული გარემოსდაცვითი ცენტრის (REC Caucasus), ნაკრესი - სახეობათა კონსერვაციის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა/დედამიწის მეგობრები - საქართველო, ბუნების დაცვის მსოფლიო ფონდის (WWF), ფონდი „კავკასიის ეკოლოგია“, ბენზინგასამართი სადგურების მფლობელების და შესაბამისი ბიზნეს ასოციაციის წარმომადგენლები ესწრებოდნენ.

„ევროკავშირი აძლიერებს თავის მხარდაჭერას საქართველოში გარემოს დაცვის მიმართულებით. ახალი პროექტი გულისხმობს გარემოს დაცვის, გარემოზე მავნე ზემოქმედების შემცირების და ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების კუთხით ღონისძიებების გატარებას. პროექტი ითვალისწინებს ჯანსაღი, ეკოლოგიურად სუფთა გარემოს შექმნასა და მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვას გარემო პირობების გაუმჯობესების, ჯანსაღი და უსაფრთხო გარემო პირობების უზრუნველყოფის კუთხით“- განაცხადა ვინსენტ რეიმ, საქართველოში ევროკავშირის წარმომადგენლობის პროექტების განყოფილების ხელმძღვანელმა.

აღნიშნული პროექტის მიზანს საქართველო-ევროკავშირის შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმების ფარგლებში საქართველოს მიერ ნაკისრი გარემოსდაცვითი ვალდებულებების შესრულების ხელშეწყობა წარმოადგენს.

პროექტი 5 ძირითად კომპონენტს მოიცავს და ითვალისწინებს შემდეგ ქმედებებს:

- გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის კანონ-პროექტის შესაბამისი კანონქვემდებარე აქტების შემუშავებას;

გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაცია (FAO), გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის და ევროკავშირის მხარდაჭერით სარგავი მასალის სერტიფიცირების სისტემის დანერგვის პროექტს იწყებს.

პროექტი ორ ძირითად მიმართულებას - სერტიფიცირების სისტემის და საკანონმდებლო ბაზის დახვეწას და სანერგების შესაძლებლობების გაძლიერებას მოიცავს, მათ შორის, ნერგის მწარმოებელთა ასოციაციის ჩამოყალიბების ხელშეწყობას და სანერგების წარმომადგენლებისთვის ტრენინგების ჩატარებას.

საქართველოში სანერგე მეურნეობების მდგრადობის შესწავლის და მათი მოთხოვნების გათვალისწინების მიზნით, გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის და სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის სპეციალისტებმა სანერგე მეურნეობის წარმომადგენლებთან შეხვედრა გამართეს. მხარეებმა სარგავი მასალის სერტიფიცირების კუთხით გადადგმულ ნაბიჯებსა და დაგეგმილ აქტივობებზე ისაუბრეს. სანერგების წარმომადგენლებმა პროცესში არსებულ ხარვეზებსა და მათ მოთხოვნებზე გაამახვილეს ყურადღება.

შეხვედრას სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის დირექტორი, ლევან უმაჯურიძე, ევროკავშირის სოფლის

მეურნეობის და სოფლის განვითარების ევროპის სამეზობლო პროგრამის (ENPARD), გაეროს ინდუსტრიული განვითარების ორგანიზაციის (UNIDO), სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოს წარმომადგენლები და ევროპელი ექსპერტები ესწრებოდნენ.

აღსანიშნავია, რომ სანერგე მეურნეობის კვალიფიცირობის დადგენა, რომელიც სარგავი მასალის სერტიფიცირების წინაპირობაა, 2017 წელს დაიწყო. სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის სტანდარტების, სერტიფიცირების, დაგეგმვისა და ეკონომიკური ანალიზის სამსახურის წარმომადგენლებმა სავლელ ინსპექტირების შედეგად, მთელი ქვეყნის მასშტაბით, 85 სანერგეს კვალიფიციური სანერგის სტატუსი მიანიჭეს. სანერგის კვალიფიცირობის დადგენისას, შემფასებელი კომისია სანერგებისადმი წაყენებული მოთხოვნის საერთაშორისოდ აღიარებული სტანდარტებით ხელმძღვანელობს. სარგავი მასალის ნებაყოფლობითი სერტიფიცირების პროცესი კი, მიმდინარე წელს დაიწყო და მას სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი უფასოდ ახორციელებს.

30-მდე ღვინის ქარხანამ უკვე გამოცხადა 30-მდე ღვინის ქარხანამ უკვე გამოცხადა

სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის სპეციალისტებმა ადგილობრივ მეღვინეებთან შეხვედრაზე ღვინის პირველი ქართული მშრალი საფურის სამეურნეო-ტექნიკურ მახასიათებლებზე პრეზენტაცია გამართეს.

მეცნიერების მიერ შექმნილი საფური პრემიუმ ხარისხისა და ის საქართველოში მოქმედმა 30-მდე ღვინის ქარხანამ უკვე გამოცხადა. შეხვედრაზე აღნიშნული საფურით დაყენებული ღვინეობის დეგუსტაციაც მოეწყო.

„საქართველოში მევენახეობა-მეღვინეობა წარმატებით ვითარდება. ქვეყნისთვის, რომელსაც მეღვინეობის 8000 წლიანი უწყვეტი ისტორია აქვს, მნიშვნელოვანია

ქართული კულტურული საფურის არსებობა. ქართულ მშრალ საფურზე მუშაობა წლების განმავლობაში, საქართველოსა და გერმანიაში მიმდინარეობდა, მისი პირველი საცდელი რაოდენობა 2017 წელს მივიღეთ“, - აღნიშნა სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის დირექტორმა, ლევან უმაჯურიძემ. აღსანიშნავია, რომ საქართველოში ღვინის დასაყენებლად ევროპის ქვეყნებიდან, ძირითადად კი, საფრანგეთიდან შემოტანილ საფურს იყენებენ. საფური ღვინის ხარისხის და მისი ორგანოლეპტიკური მაჩვენებლების გაუმჯობესებას უწყობს ხელს, ამიტომ სპეციალისტები მიიჩნევენ, რომ ქართული საფური ქართული ღვინის უნიკალურობას გამოკვეთს.

რაგიონებში კაერში ტყვიის შემცველობის მონიტორინგი გრძელდება

საქართველოს რეგიონებში ატმოსფერულ ჰაერში, ნიადაგისა და ზედაპირულ წყალში ტყვიის შემცველობის მონიტორინგის კვლევების არეალი იზრდება.

მაღალი საზოგადოებრივი ინტერესის გათვალისწინებით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს გარემოს ეროვნული სააგენტო ატმოსფერულ ჰაერში, წყალსა და ნიადაგში ტყვიის შემცველობის მონიტორინგის არეალს რეგიონებშიც აფართოებს.

სპეციალისტები ამჯერად დასავლეთ საქართველოში, კერძოდ, ქალაქ მესტაფონში, მე-7 საჯარო სკოლის მიმდებარე ტერიტორიაზე

იმყოფებოდნენ, სადაც ატმოსფერული ჰაერის, ნიადაგის და წყლის სინჯები აიღეს. ატმოსფერულ ჰაერში სინჯების აღება სპეციალური ხელსაწყოების საშუალებით განხორციელდა. აღებული სინჯები შემდგომი ანალიზისთვის კი გარემოს ეროვნული სააგენტოს ლაბორატორიაში გადაიგზავნა და მიღებული შედეგები უახლოეს დღეებში ეცნობება საზოგადოებას. გარემოს ეროვნული სააგენტო გარემოს დაბინძურების მონიტორინგს თბილისსა და რეგიონებში აგრძელებს. ამ ეტაპზე საქართველოს მასშტაბით შერჩეულ ლოკაციებზე ატმოსფერული ჰაერის, ნიადაგისა და წყლის სინჯების აღება განხორციელდება. კვლევის შედეგები გარემოს ეროვნული სააგენტოს ოფიციალურ ვებ გვერდზე განთავსდება.

საჯარო ფორუმი „გარემოს ქმნი შენ“

ნარჩენების მართვის გაუმჯობესება საქართველოში იყო დღევანდელი საჯარო ფორუმის „Talking Environment – გარემოს ქმნი შენ“ განხილვის საგანი. ფორუმი ევროკავშირის მხარდაჭერით ჩატარდა და მასში მონაწილეობა ფართო საზოგადოების 400-ზე მეტმა წარმომადგენელმა მიიღო.

საჯარო ფორუმი ორგანიზებული იყო საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთან, საქართველოს მყარი ნარჩენების მართვის კომპანიასთან, თბილისის მერიასთან და არასამთავრობო ორგანიზაციასთან „Georgia’s Environmental Outlook- GEO“ მჭიდრო თანამშრომლობით.

საჯარო ფორუმმა შესაძლებლობა მისცა ახალგაზრდობის, სამოქალაქო საზოგადოების, ექსპერტული ჯგუფების, საერთაშორისო ორგანიზაციების, მედიისა და სხვა

დაინტერესებული მხარეების 400-მეტ წარმომადგენელს ჩართულიყო საქართველოში ნარჩენების მართვის საკითხების შესახებ დისკუსიებში. ნარჩენების არასათანადო მართვით ქვეყანაში შექმნილ გამოწვევებზე, აგრეთვე ნარჩენების მართვის სფეროში მიმდინარე რეფორმებსა და მიღწეულ წარმატებებზე დეტალურად ისაუბრეს სახელმწიფო უწყებების წარმომადგენლებმა და ადგილობრივმა ექსპერტებმა. ფორუმის მონაწილეებს შესაძლებლობა მიეცათ გაცნობოდნენ საერთაშორისო გამოცდილებას ნარჩენების მართვისა და ცირკულარული ეკონომიკის სფეროში.

ფორუმზე სიტყვით გამოვიდნენ: კარლ ჰარცელი, ევროკავშირის ელჩი საქართველოში; ლევან დავითაშვილი, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი; კახა კუჭავა, საქართველოს პარლამენტის გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების

კომიტეტის თავმჯდომარე; ხატია წილოსანი, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე; გიორგი შუხოშვილი, საქართველოს მყარი ნარჩენების მართვის კომპანიის დირექტორი; მაიკე დამენი, საერთაშორისო ექსპერტი; ხათუნა გოგალაძე, გარემოსდაცვითი პოლიტიკის ექსპერტი; ნინო თევზაძე, CENN.

„ევროკავშირი მსოფლიო ლიდერია გარემოს დაცვის სფეროში. მოხარული ვარ, რომ გარემოს და ადამიანების ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული საკითხები საზოგადოების დღის წესრიგში პრიორიტეტულ ადგილს იკავებს. სწორედ ამიტომ, ევროკავშირისთვის დიდი პატივია უმასპინძლოს დიდ საჯარო ფორუმს თბილისში, სადაც საზოგადოებას შესაძლებლობა ექნება ჩაერთოს ამ საკითხების განხილვაში და ამით ხელი შეუწყოს საჯარო დისკუსიას. ჩვენზე დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა იმ ინტერესმა, რომელიც ამ დონისძებამ გამოიწვია და ისეთი პარტნიორების მონაწილეობამ, როგორც არის საქართველოს მთავრობა, საქართველოს პარლამენტი და სამოქალაქო საზოგადოება. მოუთმენლად ველით ჩვენი საქმიანობის გაგრძელებას საქართველოს მხარდასაჭერად, რათა ქვეყანამ შეძლოს ამ მნიშვნელოვანი საკითხების გადაჭრა“ - განაცხადა ელჩმა ჰარცელმა.

„მთავარ დაინტერესებულ მხარეებს შორის საქმიანობების კოორდინაცია, მათი და ასევე ფართო საზოგადოების მხრიდან ნარჩენების მართვის პროცესში საკუთარი როლისა და ვალდებულებების სათანადო გააზრება, ნარჩენების მართვის დარგში წარმატების მიღწევის უმნიშვნელოვანესი წინაპირობაა. ამიტომ აუცილებელია, რომ საზოგადოებას და დაინტერესებულ მხარეებს ჰქონდეთ ინფორმაცია ნარჩენების მართვის სფეროში არსებული მდგომარეობის, ტენდენციებისა

და დაგეგმილი ღონისძიებების შესახებ და აქტიურად იყვნენ ჩართული ამ პროცესებში“, - განაცხადა ლევან დავითაშვილმა.

ევროკავშირის ელჩმა ჰარცელმა ფორუმზე გახსნილად გამოაცხადა სოციალური მედიაკამპანია „ნარჩენების შემცირების გამოწვევა“, რომელიც მიზნად ისახავს ფართო საზოგადოების ჩართვას ნარჩენების რაოდენობის მინიმიზაციაში მათი შემცირების, ხელახალი გამოყენების, გადამუშავების გზით. მან აღნიშნა, რომ ნარჩენების შემცირება არის ის, რაც თითოეულ ჩვენთაგანს ხელეწიფება - „ნარჩენების შემცირების გამოწვევით“; იმედი მაქვს, რომ ეს გზავნილი ფართო მასებს მიაღწევს.

ღონისძიება დაიგეგმა ეროვნულ დემოკრატიული ინსტიტუტის (NDI) მიერ ახლახან ჩატარებული კვლევის შედეგების გათვალისწინებით, რომლის თანახმადაც გარემოსდაცვითი საკითხები პრიორიტეტულ საკითხებად გამოიკვეთა ადგილობრივ მნიშვნელოვან საკითხების ჩამონათვალი. კერძოდ, საქართველოს მოქალაქეებს ყველაზე მეტად აღელვებს: ჰაერის დაბინძურება (57%), სურსათის უსაფრთხოება (44%) და საკვებ პროდუქტებში სახიფათო და ტოქსიკური ნივთიერებების არსებობა (40%). გამოკითხვის შედეგების თანახმად, თბილისის მოსახლეობისათვის ყველაზე მწვავე პრობლემას გარემოს დაბინძურება წარმოადგენს.

რაჭა-ლეჩხუმი-ქვემო სვანეთისა და მესტიის მუნიციპალიტეტების ცხოველთა დაავადებათაგან თავისუფალ ზონად გამოცხადების პროგრამის განხილვა

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე, იური ნოზაძე რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის რეგიონისა და მესტიის მუნიციპალიტეტებს ცხოველთა

ძირითადი დაავადებებისგან თავისუფალ ზონად ჩამოყალიბების 2019-2022 წლების პროგრამის განხილვას დაესწრო.

მინისტრის მოადგილის განცხადებით, რაჭა-ლეჩხუმი-ქვემო სვანეთის რეგიონისა და მესტიის მუნიციპალიტეტის ცხოველთა დაავადებებისგან თავისუფალ ზონად გამოცხადებას უდიდესი მნიშვნელობა ენიჭება ცხოველთა ჯანმრთელობისა და კეთილდღეობის, ასევე ვეტერინარული კეთილსამედიცინოს დაცვის კუთხით.

„ეს არის ამბიციური პროექტი, რომელიც სხვა რეგიონებისთვის დამატებითი სტიმულის მიმცემი გახდება და ცხოველთა სხვადასხვა დაავადების საწინააღმდეგოდ ვეტერინარული კონტროლის განხორციელებას, ეკოლოგიური ბალანსის შენარჩუნებას და გარემოს დაცვას შეუწყობს ხელს“, - განაცხადა იური ნოზაძემ პროგრამის შეფასებისას.

აღსანიშნავია, რომ პროგრამის განხორციელებაში, სახელმწიფო უწყებებთან ერთად, კერძო სექტორიც იქნება ჩართული, მათ შორის, ქართულ-ესპანური კომპანია Native Georgian, რომელიც ქართული მთის ღორის ჯიშის გადარჩენაზე მუშაობს.

შეხვედრის ფარგლებში, მეცხოველეობის მიმართულების ფერმერული მეურნეობების განვითარების საკითხები განიხილეს და ქვეყანაში მეცხოველეობის დარგის პოტენციალზე,

დარგის განვითარების პერსპექტივებსა და აღნიშნული მიმართულებით ინვესტირების შესაძლებლობებზე იმსჯელეს.

მონაწილე მხარეებმა რაჭის რეგიონში კომპანია „ბლაუნშტაინ ჯორჯიაშვილი“ ისაუბრეს და აღნიშნეს, რომ მსგავსი კომპანიები რეგიონში ადგილობრივი მოსახლეობის დასაქმებას, ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესებას, ბიზნესგარემოს გაჯანსაღება - სტიმულირებას უწყობს ხელს.

საქართველოს მთიანი რეგიონების განვითარების კონტექსტში ტურისტული პოტენციალის გამოყენების შესაძლებლობებიც განიხილეს და აღნიშნეს, რომ რეგიონის გაჯანსაღება ხელს შეუწყობს ტურისტების მოზიდვასა და ტურისტული ინფრასტრუქტურის განვითარებას.

ტოკიოში გაიმართა „საქართველო ღვინის სამშობლო“ დასრულდა

ტოკიოში, საგამოფენო ცენტრში „Terrada Warehouse“ გაიმართა „საქართველო ღვინის სამშობლო“ დასრულდა. გამოფენამ, რომელიც ამავე სახელწოდების პროექტის ფარგლებში იაპონიის დედაქალაქში ორი თვე მიმდინარებდა, ათასობით იაპონელ დამთვალიერებელს უმასპინძლა.

იაპონელებისთვის განსაკუთრებით საინტერესო აღმოჩნდა ქართული ღვინო და მისი ისტორია, რომელიც 8000 წლის წინ დაიწყო. ექსპოზიცია აერთიანებდა უნიკალურ არქეოლოგიურ ექსპონატებს; კონცეფცია გულისხმობდა ქართული ღვინის კულტურის უნიკალურობის თანამედროვე ტექნოლოგიებით წარმოჩენას.

გამოფენის „საქართველო ღვინის სამშობლო“ დახურვა საზეიმო მიღებით აღინიშნა.

„2014 წელს უმნიშვნელოვანესი სახელმწიფო პროექტის „ქართული ვაზისა და ღვინის კულტურის კვლევა“ განხორციელება დავიწყეთ.

ოთხნობიანი მუშაობის შედეგად, კვლევამ დაადასტურა, რომ ღვინის სამშობლო სწორედ საქართველოა და რომ სწორედ ჩვენ ვართ ის ქვეყანა, სადაც ვაზი პირველად მოაშინაურეს. საერთაშორისო დონეზე ღვინის სამშობლოდ აღიარებამ, მევენახეობა-მეღვინეობის 8000 წლიანმა უწყვეტმა ისტორიამ საქართველოსადმი ინტერესი მნიშვნელოვნად გაზარდა. იაპონელები ტრადიციებს განსაკუთრებულ პატივს სცემენ; შესაბამისად, გამოფენის ფარგლებში წარმოდგენილმა უნიკალურმა არტეფაქტებმა და ყველაზე დიდი ხნის ისტორიის ქართულმა ღვინომ განსაკუთრებული ინტერესი გამოიწვია, რაც იმას ნიშნავს, რომ ჩვენი პროექტი საკუთარ მიზანს - მოახდინოს ქართული ღვინის პოპულარიზაცია და სულ უფრო მეტად მზარდი გახდეს მასზე მოთხოვნა მსოფლიოს მნიშვნელოვან ბაზრებზე - აღწევს“, - აღნიშნა ღვინის ეროვნული სააგენტოს თავმჯდომარემ, ლევან მეხუბლაძემ გამოფენის მნიშვნელობის შეფასებისას.

გამოფენის დახურვისადმი მიძღვნილი ღონისძიების ფარგლებში, ვახუშტი ქართული ტრადიციით გაიმართა. ქართულ სუფრას პირველმა ქართველმა ოძევმა, ტოჩინოშიმა უხელმძღვანელა. სტუმრებმა თამაღობის ინსტიტუტის ისტორიაზე და მის მნიშვნელობაზე მიიღეს ინფორმაცია. საზეიმო მიღებაზე ქართული მრავალხმიანი სიმღერის რამდენიმე გამორჩეული ნიმუში იაპონელმა მომღერლებმა შეასრულეს.

ღვინის ეროვნული სააგენტოს თავმჯდომარის, ლევან მეხუბლაძის განცხადებით, პროექტის „საქართველო ღვინის სამშობლო“ ფარგლებში დაგეგმილია საქართველოს სხვა სტრატეგიულ ბაზრებზეც განხორციელდეს მსგავსი ექსპოზიციები.

აღსანიშნავია, რომ ტოკიოში პროექტი მსოფლიოში უმსხვილესი კომპანიის Sony music communication და კომპანია TOPPAN-ის პარტნიორობით განხორციელდა.

პროექტი „საქართველო - ღვინის სამშობლო“, რომლის ორგანიზატორები არიან ღვინის ეროვნული სააგენტო და ასოციაცია „ქართული ღვინო“, საქართველოს მთავრობის ინიციატივით, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტის“, განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს, საგარეო საქმეთა სამინისტროს, იაპონიაში საქართველოს დიპლომატიური უწყების და ეროვნული მუზეუმის მხარდაჭერით მიმდინარეობს.

ათასობით ადამიანი დაესწრო თბილისში, მთაწმინდის პარკში გამართულ „ახალი ღვინის ფესტივალს“, რომელიც წელს მეათედ აღინიშნა. ფესტივალში 250 ღვინის მწარმოებელი, დიდი, საშუალო და მცირე საოჯახო მარანი მონაწილეობდა.

ფესტივალზე დასასწრებად საქართველოს მსოფლიოს 13 ქვეყნიდან ღვინის ექსპერტები, მაგისტრები, იმპორტიორები, ბლოგერები და მედიის წარმომადგენლები ესტუმრნენ. ფესტივალი საქართველოს ღვინის კლუბის ორგანიზებით და ღვინის ეროვნული სააგენტოსა და თბილისის მერიის მხარდაჭერით გაიმართა.

ღვინის ეროვნული სააგენტოს თავმჯდომარის, ლევან მეხუზელას განცხადებით, ფესტივალის ჩატარების მთავარი მიზანი ქართული ღვინის პოპულარიზაცია, საქართველოში ღვინის განათლების დონის ამაღლება და სამომხმარებლო კულტურის გაზრდაა.

ფესტივალი ტრადიციულად ქვევრის გახსნის ცერემონიით დაიწყო. ქვევრში წელს

ღვინის კლუბის მიერ შერჩეული, თერჯოლის მუნიციპალიტეტის სოფელ ტელეფაში დაყენებული ოცხანური საფერე იყო, რომლის დაგემოვნების შესაძლებლობაც ფესტივალის სტუმრებს მიეცათ.

ფესტივალზე წარმოდგენილი იყო კახეთის, ქართლის, იმერეთის, გურიის, სამეგრელოს, რაჭა-ლეჩხუმის, აჭარის, სამცხე-ჯავახეთის საუკეთესო ღვინოები: რქაწითელი, საფერავი, ოცხანური საფერე, ქისი, ხიხვი, ჩინური, მწვანე კახური, თავკვერი, შავკაპიტო, ოჯალეში, ორბელური ოჯალეში, ალექსანდროული, მუჭურეთული, ციცქა, ცოლიკოური, კრახუნა, წულუკიძის თეთრა, ჩხავერი, ძელშავი, სხილათუბანი, კუნძა, ხიდისთაური, კახური მცვივანი, საფერავი ბუდეურისებრი და სხვ.

ქართული ტრადიციული მეთოდებით დამზადებული ღვინო, ანუ ჭაჭაზე დადუღებული ღვინო (ქარვისფერი ღვინო) OIV-ის სპეციალური ღვინოების ჩამონათვალში შევიდეს.

ვაზისა და ღვინის საერთაშორისო ორგანიზაციის (OIV) სპეციალური ღვინოების ჩამონათვალში „ქართული ტრადიციული მეთოდებით დამზადებული ღვინის“ შეტანის საკითხი განხილვის საბოლოო ეტაპზე გადავიდა. პარიზში, OIV-ის სათაო ოფისში გამართულ სამუშაო შეხვედრას ღვინის ეროვნული სააგენტოს თავმჯდომარე ლევან მეხუზელა დაესწრო, სადაც „ქართული ტრადიციული მეთოდებით დამზადებული ღვინის“ სპეციალური ღვინოების ჩამონათვალში შეტანის საკითხმა სამუშაო ჯგუფის მხარდაჭერა მოიპოვა. OIV-ის პროცედურების შესაბამისად, საკითხზე საბოლოო გადაწყვეტილება მიღებული იქნება 2020 წელს. ვაზისა და ღვინის საერთაშორისო ორგანიზაციამ (OIV) 2017 წელს დაჩქარებული წესით განხილვაში მიიღო ქართული მხარის წინადადება, რომ ქართული ტრადიციული

მეთოდებით დამზადებული ღვინო, ანუ ჭაჭაზე დადუღებული ღვინო (ქარვისფერი ღვინო) OIV-ის სპეციალური ღვინოების ჩამონათვალში შევიდეს. ამჟამად OIV-ის სპეციალური ღვინოების ჩამონათვალში სულ 7 ღვინოა: შუმხუნა, ცქრიალა, შემეგრებული, ლიქიტორული, ბუნებრივად ტკბილი ღვინოები, „აისვანი“ და საფურის აპკის ქვეშ დაფარებული ღვინო. შესაბამისი პროცედურების დასრულების შემდეგ, ქართული ტრადიციული მეთოდებით დამზადებული ღვინო OIV-ის სპეციალური ღვინოების ჩამონათვალში მერვე იქნება. ეს გადაწყვეტილება კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი მოვლენა იქნება ქართული ღვინის პოპულარიზაციისა და ცნობადობის ასამაღლებლად მთელს მსოფლიოში.

WINE AND GOURMET JAPAN - 2019

ტოკიოში საერთაშორისო გამოფენაში “Wine and Gourmet Japan 2019” 12 ქართული ღვინის კომპანია მონაწილეობდა. წელს საქართველო “Wine and Gourmet Japan“-ის პარტნიორი ქვეყანა იყო და ამის გათვალისწინებით, გამოფენის ფარგლებში ქართული ღვინის 2 წარდგენა-დეგუსტაცია გაიმართა. ქართული ღვინის პრეზენტაციას ღვინის ეროვნული სააგენტოს სადეგუსტაციო კომისიის თავმჯდომარე ანა გოდაბრელიძე და იაპონიაში საქართველოს საელჩოს წარმომადგენელი დავით გოგინაშვილი უძღვებოდნენ. ანა გოდაბრელიძემ სტუმრებს 12 კომპანიის სხვადასხვა დასახელების ღვინოები წარუდგინა, ესაუბრა ქართული ღვინის კულტურასა და ქართული ღვინოების მრავალფეროვნებაზე.

ექსპორტი

2019 წლის იანვარ-აპრილში საქართველოდან მსოფლიოს 38 ქვეყანაში 26 მლნ ბოთლი (0,75 ლ) ღვინოა ექსპორტირებული, რაც 2018 წლის მაჩვენებელს 4%-ით აღემატება. ექსპორტირებული ღვინის ღირებულება 63,2 მლნ აშშ დოლარს აღწევს, რაც 2018 წლის ანალოგიურ მონაცემზე 7%-ით მეტია. ქართული ღვინის რეალიზაცია გაზრდილია ამერიკის, აზიისა და ევროპის მიმართულებით. ექსპორტი გაიზარდა ქართული ღვინის სტრატეგიულ ბაზრებზე: აშშ - 108% (219713 ბოთლი), ჩინეთი - 22% (2192025) და პოლონეთი - 16% (1173850). ზრდა აღსანიშნავია ასევე შემდეგ ქვეყნებში: ისრაელი - 102% (106572), ბელარუსი - 88% (604076), საფრანგეთი - 81% (43938), მონღოლეთი

- 72% (106452), კანადა - 70% (66960), ჰოლანდია - 37% (40930), ესტონეთი - 15% (214502), ლიტვა - 4% (179370), რუსეთი - 4% (16850331) და სხვა. წლის დასაწყისში, სხვადასხვა მოცულობის ღვინის ექსპორტი 179-მა კომპანიამ განახორციელა. ამასთან, მსოფლიოს 16 ქვეყანაში ექსპორტირებულია 8,4 მლნ ბოთლი (0,5 ლ) ბრენდი, რაც 67%-ით აღემატება 2018 წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს. ბრენდის ექსპორტით მიღებულმა შემოსავლებმა 18 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა (ზრდა 74%). მსოფლიოს 18 ქვეყანაში ექსპორტირებულია 140 ათასი ბოთლი (0,5 ლ) ჭაჭა, ექსპორტის ზრდამ 68% შეადგინა. ჭაჭის ექსპორტით მიღებული შემოსავალი 382 ათას აშშ დოლარს აღწევს (ზრდა 31%).

ხატია წილოსანი

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე

ქალბატონო ხატია, მოგადად ქვეყნისთვის უმნიშვნელოვანესია საერთაშორისო მხარდაჭერა. რამდენად წარმატებულია საერთაშორისო და დონორ ორგანიზაციებთან გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს თანამშრომლობა და რა შედეგები მივიღეთ ევროკავშირის მხარდაჭერით სოფლის მეურნეობისა და სოფლის განვითარების პროგრამის (EN-PARD) განხორციელების შედეგად?

საერთაშორისო დონორ ორგანიზაციებთან ურთიერთობაში სამინისტრო განსაკუთრებით აქტიურია, სოფლის მეურნეობის მიმართულებით ჩვენ, ძირითადად, რამდენიმე მსხვილი მხარდაჭერის დონორი ორგანიზაცია გვყავს. აღსანიშნავია, რომ ევროკავშირი საქართველოში სოფლის მეურნეობისა და სოფლის განვითარების პროგრამა EN-PARD-ს 2013 წლიდან ახორციელებს და სოფლის მეურნეობის დარგში ერთ-ერთ უმსხვილეს დონორს წარმოადგენს.

აღნიშნული პროგრამა სამი ძირითადი ფაზისგან შედგება, სამივე ფაზის ჯამური მოცულობა 179.5 მილიონ ევროს შეადგენს. პროგრამა 3 ძირითადი ნაწილისგან შედგება.

პირველი კომპონენტი მოიცავს საბიუჯეტო დახმარებას, მეორე - განმახორციელებელი პარტნიორებისთვის მიცემულ თანხებს, რომლებიც ემსახურება იმ პრიორიტეტების დაფინანსებას, რაც ევროკავშირის პროგრამის ცალკეული ფაზის მიხედვით აქვს განვითარებული, ხოლო მესამე კომპონენტი არის ტექნიკური დახმარება, რაც სამინისტროს შესაძლებლობების გაძლიერებას ემსახურება.

აღსანიშნავია, რომ საქართველოში EN-PARD სამივე ფაზა წარმატებით ხორციელდება. EN-PARD 1 უკვე დასრულდა და სამივე ტრანში უკვე სრულად ჩამორიცხულია. ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების სრულყოფილად შესრულების შედეგად, ჩვენ მივიღეთ 100%-იანი დაფინანსება. ამასთან, საუკეთესოდ შესრულებისთვის თავდაპირველ 40 მილიონს დამატა 12,5 მილიონი და EN-PARD 1-ის პირველი ფაზის განხორციელების პროცესში მიღებული თანხის რაოდენობამ, ჯამურად, 52,5 მილიონი ევრო შეადგინა. EN-PARD 2 -ის ორი ტრანში უკვე ჩარიცხულია, ხოლო მესამე

ტრანშის მისაღებად შეფასების მისია ახლახანს იყო ჩამოსული საქართველოში. არსებობს წინასწარ პოზიტიური სიგნალები, რომ ტრანში 100%-ით იქნება შესრულებული.

რაც შეეხება EN-PARD 3-ს, პირველი ტრანში 100%-ით მივიღეთ, მეორე ტრანშის შეფასების მისიაც ამ კვირაში იყო ჩამოსული საქართველოში და გვაქვს მოლოდინი რომ 100 %-იან ტრანშს მივიღებთ, გარდა ამისა, უკვე მიმდინარეობს საუბარი EN-PARD 4-თან დაკავშირებით.

ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტო USAID საქართველოსთვის მეორე უმსხვილეს დონორ ორგანიზაციას წარმოადგენს, რომელიც სოფლის მეურნეობის დარგში ახალ, საკმაოდ მაშტაბურ პროექტებს ახორციელებს.

ახალი პროექტი, ძირითადად, მოიცავს სანერგე მეურნეობების დაფინანსებას, ასევე ფერმერებისთვის კენკროვანი კულტურების მიმართულებით საგრანტო დახმარების აღმოჩენას და ტექნიკური დახმარების განვითარებას, რაც გულისხმობს პროფესიული ცოდნის გაუმჯობესებისა და პრაქტიკული უნარ-ჩვევების გამომუშავების მიზნით გადამზადებისა და კვალიფიკაციის ასამაღლებელი კურსების, ტრენინგების ჩატარებას. ავსტრიის განვითარების სააგენტო და შვედეთის განვითარების და თანამშრომლობის ოფისი ჩვენი ტრადიციული დონორი ორგანიზაციები არიან,

რომლებიც რეგიონში ბიონარმოების და ცხოველთა რეგისტრაცია-იდენტიფიკაციის მიმართულებით უაღრესად მნიშვნელოვან პროექტებს ახორციელებენ.

აღსანიშნავია გარემოს დაცვის მიმართულებით დონორი ორგანიზაციების მხარდაჭერა და დახმარებები. ძირითადი პარტნიორები არიან კლიმატის მწვანე ფონდი, მსოფლიო ბანკი, გერმანიის მთავრობა და GIZ, ასევე ჩვეთვის განვითარების სააგენტო, შვედეთის განვითარების სააგენტო და ევროკავშირი, რომლისთვისაც გარემოსდაცვითი მიმართულებები განსაკუთრებული ინტერესის სფეროს წარმოადგენს.

გარემოს დაცვის კუთხით, ნარჩენების მართვის მიმართულებით კომპლექსური პროექტები ხორციელდება. იტალიის მთავრობის მიერ გარემოს ეროვნული სააგენტოსთვის ძალიან მნიშვნელოვანი საგრანტო დახმარება იქნა გამოყოფილი, რომლის ფარგლებშიც გაიხსნება ახალი ლაბორატორია. შეთვზვების სექტორის ხელშეწყობის მიზნით, ძალიან აქტიურად ვთანამშრომლობთ FAO-სთან თევზჭერის მიმართულებითაც.

აღნიშნული მიმართულებებით ბევრი წარმატებული პროექტი ხორციელდება. ჩვენ უკვე მივადინეთ ხელშესახებ შედეგებს.

საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების დღის წესრიგი შეთანხმების ეფექტიანი იმპლემენტაციის ხელშეწყობას ითვალისწინებს. ჩვენს მიზანს ასოცირების ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების მაქსიმალურად სწრაფად და მოკლე დროში განხორციელება წარმოადგენს.

საქართველოსა და ევროკავშირის შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმებამ მნიშვნელოვანი სარგებელი მოუტანა ჩვენს მოქალაქეებს ვაჭრობის ხელშეწყობის, ეკონომიკური კეთილდღეობის და ცხოვრების პირობების გაუმჯობესების კუთხით.

რა სარგებელს იღებენ დღეს ქართველი მენარმეები ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმების ფარგლებში ?

ამ შემთხვევაში ჩვენ 2 მიმართულება უნდა გამოვყოთ, ერთი რომ ქართველი მენარმეებისთვის და ფერმერებისთვის გაიხსნა ევროკავშირის 500 მილიონიანი ბაზარი რაც უდავოდ უმნიშვნელოვანესი მონაპოვარია ქვეყნისთვის და მეორე ევროკავშირის კანონმდებლობასთან რეგულაციების მაქსიმალურად მიახლოებას გულისხმობს, ის ასევე ითვალისწინებს კერძო სექტორის მომზადებას ამ ბაზარზე არსებული მოთხოვნების

დაკმაყოფილებისთვის და მენარმეების შესაძლებლობების განვითარებას თავიანთი პროდუქციის გაყიდვის ეფექტიანად განხორციელების მიზნით.

სამინისტრო სხვადასხვა პროექტის, კონკრეტულად სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოს მიერ დაფინანსებული და განხორციელებული ასევე ჩვენი დონორი და პარტნიორი ორგანიზაციების მიერ ინიცირებული პროექტების და პროგრამების საშუალებით ყველაწარაღ უწყობს ხელს კერძო სექტორს, რომ მათ შეძლონ ყველა იმ სიკეთის და სარგებლის მიღება, რომელიც უკავშირდება ევროპასთან თავისუფალ ვაჭრობას.

ამავდროულად, ჩვენ ხელს ვუწყობთ კერძო სექტორის დაახლოებას ევროპულ სტანდარტებთან, რათა უფრო კონკურენტუნარიანი გახდეთ ისინი ევროპული სტანდარტების დანერგვის პროცესში. ყველაწარაღ ტიპის მცენარეული პროდუქტი, ასევე, ცხოველური წარმოშობის პროდუქტებიდან 4 პროდუქტი - მატყლი, ტყავი, თაფლი და შავი ზღვის ქაფშია უკვე დამუშავებული ევროკავშირის ბაზარზე.

ამჟამად, ჩვენ ძალიან აქტიურად ვმუშაობთ ახალი პროდუქტების იდენტიფიცირების მიმართულებით, ცხოველური წარმოშობის პროდუქტებზე აქ საუბარი, რომელიც შესაძლოა მოკლე ხანში დამუშავდეს იქნას ევროპის ბაზარზე. ამ კუთხით ჩვენ განვსაზღვრეთ აკვაკულტურის მიმართულება.

საქართველომ მთავრობამ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგინა ასოცირების შესახებ შეთანხმების ნაკისრი ვალდებულებებისა და საქართველოს კანონმდებლობის ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოების კუთხით

რა ვითარებაა დღეს ამ მიმართულებით?

მოგესხენებათ, ასოცირების შეთანხმებას ახლავს ასოცირების დღის წესრიგი და სამოქმედო გეგმა, რომელიც ხორციელდება ყოველწლიურად და წლების მიხედვით 2027 წლამდე არის განვითარებული კონკრეტულად ის დირექტივები და რეგულაციები რომელთა მიახლოებაც სავალდებულოა საქართველოს კანონმდებლობის ევროკავშირის შესაბამის დირექტივებთან პარმონიზების კუთხით.

დღესდღეობით შეგვიძლია ვთქვათ, რომ იდენტიფიცირებულია 270 რეგულაცია, რომელთაზე საქართველომ უნდა დაახლოოს თავისი კანონმდებლობა.

ჩამორჩენა ამ მიმართულებით არ გვაქვს, პირიქით შემოძლია ვთქვათ, რომ რამდენიმე რეგულაცია მიახლოების მიზნით გადმოტანილი იქნა ახლო პერიოდში და საქართველო ცდილობს მაქსიმალურად სწრაფად მიახლოოს საკანონმდებლო ბაზა იმისთვის რომ არსებულმა რეგულაციებმა ხელი არ შეუშალოს ქართული პროდუქციის ევრო კავშირის ბაზარზე დამკვიდრებას, თუმცა ამასთანავე აღსანიშნავია ისიც რომ, მხოლოდ რეგულაციების მიღება საკმარისი ვერ იქნება, და საჭიროა კერძოს სექტორის დახმარება, კონკრეტული პროექტების მომზადება და ჩვენ ამ მიმართულებითაც ვმუშაობთ ჩვენს პარტნიორებთან.

რაც შეეხება ენპარდ 4-ს, ვფიქრობთ, რომ მაქსიმალურად იქნება გათვალისწინებული კერძო სექტორის დახმარების პროგრამა..

საქართველო ღვინის სამშობლოა, ქართული ღვინო ჩვენი ქვეყნის სავიზიტო ბარათი. 10 მარტიდან 7 მაისის

ჩათვლით ქალაქ ტოკიოში პროექტის „საქართველო - ღვინის სამშობლო“ გამოფენა გაიმართა.

რას გვეტყვი ადრინდელი გამოფენის მნიშვნელობის შესახებ?

რა სამომავლო გეგმები გაქვთ მსოფლიო ბაზარზე ქართული ღვინის პოპულარიზაციის ხელშეწყობის მიზნით?

თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ღვინის ეროვნული სააგენტო არის ერთ-ერთი ყველაზე წარმატებული უწყება სამინისტროს შემადგენლობაში, რომელსაც აქვს კარგად განვლილი მარკეტინგული გეგმა, თუ როგორ უნდა მოხდეს ქართული ღვინის, კულტურის და ცივილიზაციის პოზიციონირება დანარჩენ მსოფლიოსთან. შესაბამისად იაპონიაში გამართული გამოფენა „საქართველო - ღვინის სამშობლო“ ჩვენი ქვეყნის მიმართ ცნობადობის გაზრდას უწყობს ხელს.

ადრინდელი გამოფენები მსოფლიო მასშტაბით საზოგადოების ინფორმირებულობის გაზრდას უზრუნველყოფს, რაც გამოიხატება ქართული ღვინის შესახებ ინფორმირებულობის ამაღლებაში და ხელშეწყობაში.

მსოფლიო მასშტაბით მოქალაქეებს საშუალება ეძლევათ გაიგონ უფრო მეტი საქართველოს შესახებ. მაგალითად ის, რომ საქართველო არის ის უძველესი ქვეყანა, სადაც 8 000 წლის წინ დაიწყო ღვინის დაყენება, რაც პენსილვანიის და მილანის უნივერსიტეტების ავტორიტეტული მეცნიერების, ღვინის მცოდნე სპეციალისტების და ექსპერტების მიერ სამეცნიერო კვლევებით არის დადასტურებული.

საქართველო არის ღვინის ტრადიციის ქვეყანა და ეს ტრადიცია უკავშირდება არა მხოლოდ ღვინის დაყენებას, არამედ ღვინის ქვევრში დაყენების წესს და ეს არის მთავარი გზავნილი მსოფლიოსთვის საქართველოდან, რომ ჩვენ ვართ ვაზის სამშობლო, ჩვენ ვართ ღვინის ქვეყანა.

ამომავალი მზის ქვეყანაში მოხდა ქართული ღვინის პოპულარიზაცია, ცნობადობის გაზრდა, მოგვსენებათ, რომ იაპონია თავისი განსაკუთრებულად გამორჩეული კულტურის და ცხოვრების მაღალი დონის გათვალისწინებით არის უმნიშვნელოვანესი სამიზნე ბაზარი მთელი მსოფლიოსთვის.

მსგავს ბაზრებზე ქართული ღვინის დამკვიდრება და ქართული მეღვინეების პოზიციონირება უკავშირდება უკეთეს შესაძლებლობებს, გაზრდილ შემოსავლებს და ღვინის წარმოების იმ ტრადიციების კიდევ უფრო დახვეწას, რომლებიც ჩვენ ბევრი გვაქვს და ასე ვამაყოფთ.

რაც შეეხება დანარჩენ ქვეყნებში მსგავსი

პროექტების განხორციელებას, ჩვენ აქტიურად ვმუშაობთ ქართული ღვინის ჩინეთის ბაზარზე დამკვიდრების მიმართულებით და ვფიქრობთ, რომ ქართულ ღვინოს აქვს ძალიან დიდი პოტენციალი ევროპულ ქვეყნებში, ასევე ბალტიისპირეთშიც. მარკეტინგული კამპანიის ფარგლებში ასევე მოაზრებულია ამერიკის შეერთებულ შტატებში ქართული ღვინის პოპულარიზაციის და ცნობადობის მაქსიმალური გაზრდა, ჩვენ გვაქვს კონკრეტული ხედვები, გეგმები ამ მიმართულებით და გეგმის მიხედვით განვრილი მიზნობრივი მაჩვენებლები, რაც გამოიხატება კონკრეტულ ციფრებში და რაც გულისხმობს, რომ დღეიდან 5 წლის განმავლობაში, სად გვინდა იყოს ქართული ღვინო წარმოჩენილი და როგორი უნდა იყოს ჩვენი შედეგები ამასთან დაკავშირებით.

„ნარჩენების მართვის კოდექსში“ შეტანილი ცვლილებების თანახმად, საქართველოს მთავრობის ტექნიკური რეგლამენტის მიხედვით, ქვეყანაში აიკრძალა პლასტიკის პარკების წარმოება, იმპორტი და რეალიზაცია რა კონკრეტული ნაბიჯების გადადგმას გეგმავს სამინისტრო გარემოზე ზემოქმედების შესამცირებლად?

რას გვეტყვი „მწარმოებლის გაფართოვებული ვალდებულების“ პრინციპის საქართველოში დანერგვასთან დაკავშირებით?

ნარჩენების მართვას გამორჩეული და მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია სამინისტროს მიერ განუული აქტივობების და ღონისძიებების კუთხით, რაც გულისხმობს გრძელვადიან პერსპექტივაში გარემოს მიმართ პასუხისმგებლობის დამოკიდებულების ჩამოყალიბებას.

ნარჩენების მართვა დაკავშირებულია როგორც გარემოს დაცვასთან ასევე მოსახლეობისთვის ჯანმრთელობაზე ზრუნვასთან და დამატებითი შემოსავლების გაჩენასთან.

ნარჩენების მართვის კოდექსი ითვალისწინებს ნარჩენების დახარისხებას, სეპარირებას და გადამუშავებას. შესაბამისად, ყველა ეს მიმართულება ახალ კარგ შესაძლებლობას ქმნის ბიზნესსექტორის განვითარებისთვის.

ბოლო პერიოდში, პლასტიკის პარკების აკრძალვა რეგულირდება პლასტიკის პარკების აკრძალვის შესახებ რეგულირების წესით, რომელიც არის მთავრობის მიერ დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტი, და რაც გულისხმობს რომ ქვეყანაში დაშვებულია ბიოდეგრადირებადი და კომპოსტირებადი პარკების გამოყენება.

სამინისტრომ ეს ნაბიჯი გარემოზე ზიანის

მაქსიმალურად შემცირების მიზნით გადადგა.

ადრინდელი რეგულაცია ხელს უწყობს ბიოდეგრადირებადი ან კომპოსტირებადი პარკების მრავალჯერად გამოყენებასთან დაკავშირებით მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლებას.

მოსახლეობამ უნდა ისწავლოს გარემოს მოვლა და გაფრთხილება, მათ უნდა დაზოგონ გარემო იმ მავნე ნივთიერებების გამოყენებისგან, რომელიც დაკავშირებულია პლასტიკის პარკების დაშლასთან.

მოგვსენებათ, პლასტიკი არ იშლება 300 -იდან 1000 წლამდე პერიოდში და ეს არის ძალიან დიდი დრო იმისთვის რომ, გარემომ ბუნებრივად მოახერხოს თავისი რესურსის აღდგენა.

რაც შეეხება მწარმოებლის გაფართოვებულ ვალდებულებას, ეს არის პრინციპი, რომელიც 2019 წლის 1 დეკემბრიდან შემოდის ქვეყანაში და შინაარსი თავისთავად გულისხმობს, რომ მწარმოებლები უფრო მეტად არიან ჩართულები იმ გადანაწევებების მიღებაში, რომელიც უკავშირდება გარემოზე ზემოქმედებას და ხანგრძლივ დამაზიანებელ ეფექტებს, ამ შემთხვევაში მწარმოებლის გაფართოვებული ვალდებულება გულისხმობს თავის საქმიან-

რომ „მწარმოებლის გაფართოვებული ვალდებულების“ პრინციპის დანერგვა საქართველოში ხელს შეუწყობს ნარჩენების სწორად მართვას.

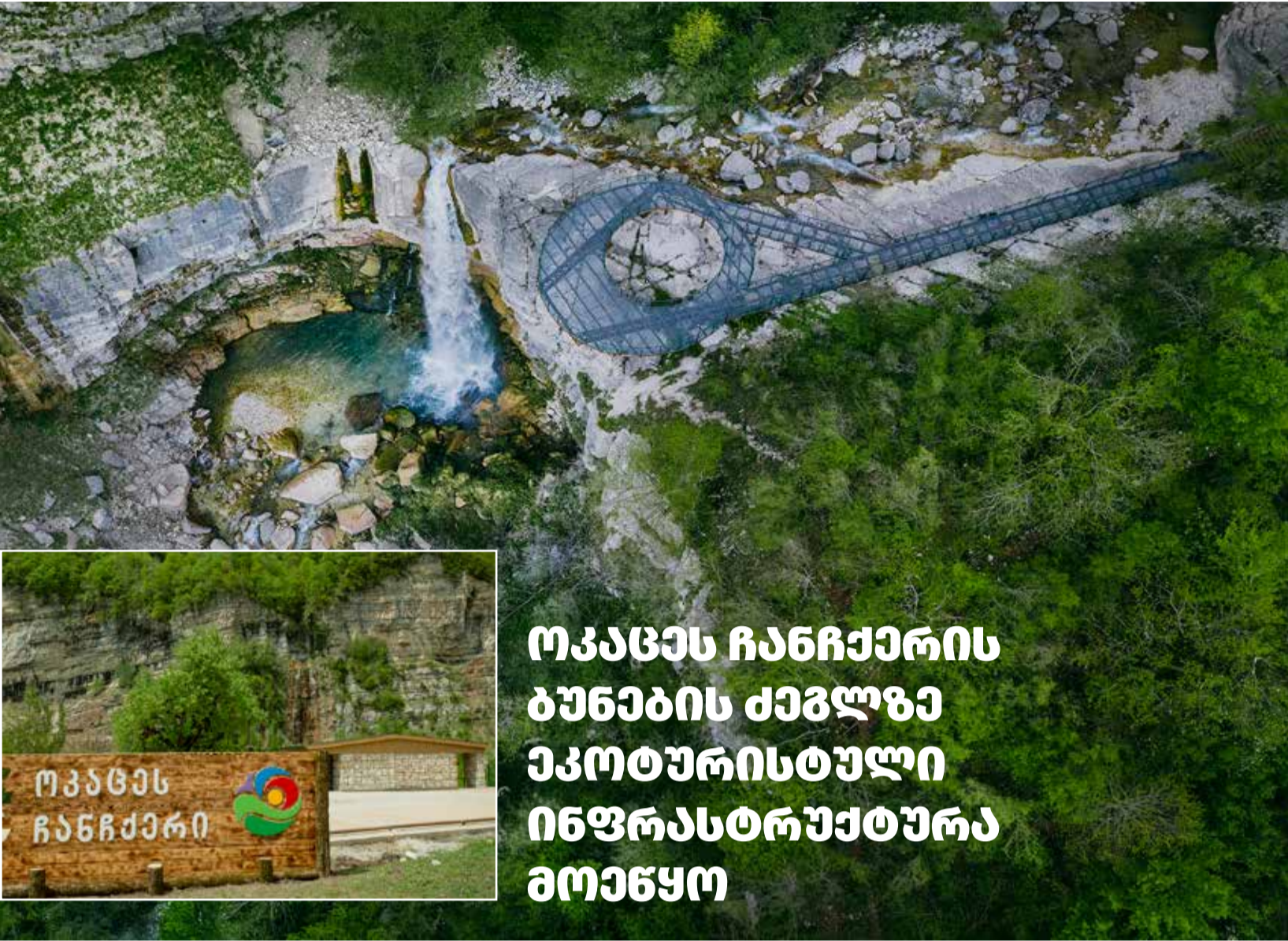
ჩემი საკურატორო სფერო ასევე მოიცავს სამეცნიერო კვლევით ცენტრს. მიმაჩნია რომ ეს არის ძალიან მნიშვნელოვანი უწყება, რომელიც პასუხისმგებელია ქვეყანაში სოფლის მეურნეობის მიმართულებით ახალი ტექნოლოგიების დანერგვასთან, რისკის შეფასების მიმართულებით დაკავშირებულ კვლევებზე.

ნობაში მწარმოებლის პასუხისმგებლობას და შერჩეული იქნება ნარჩენების რამდენიმე ნაკადი, რომლის მიხედვითაც მოხდება მწარმოებლის პასუხისმგებელი ორგანიზაციების ჩამოყალიბება, ეს არის შესაფუთული მასალისგან წარმოქმნილი ნარჩენები, საბურავები, ხმარებიდან ამორებული ავტომობილები, ზეთები, ელექტრონული და ელექტრო ნარჩენები, აკუმულატორები და ბატარეები. სულ 6 ნაკადი არის გამოყოფილი და ვფიქრობთ

სამეცნიერო კვლევითი ცენტრი ტრადიციული და ახალი ჯიშების, გენეტიკური მასალის და ფონდების მოძიებასა და კვლევას ახორციელებს. ცენტრის შემადგენლობაში ასევე ნიდაგის ლაბორატორია. ვფიქრობ რომ სამეცნიერო კვლევითი ცენტრის საქმიანობაზე დიდწილად არის დამოკიდებული ყველა იმ პროგრამის და პროექტის წარმატება, რაც უკავშირდება პროექტების მართვის სააგენტოს მიერ გამხორციელებულ საქმიანობებს.

ოკაცეს ჩანჩქერის ბუნების ძეგლზე ეკოტურისტული ინფრასტრუქტურა მოეწყო

საქართველოს პრემიერ-მინისტრი მამუკა ბახტაძე, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრთან, ლევან დავითაშვილთან ერთად, ხონის მუნიციპალიტეტის სოფელ კინჩხაში იმყოფებოდა, სადაც ოკაცეს ჩანჩქერის ბუნების ძეგლზე მოწყობილი ახალი ეკოტურისტული ინფრასტრუქტურა დაათვალიერა.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს დაცული ტერიტორიების სააგენტოს ორგანიზებით, ბუნების ძეგლზე ვიზიტორთა ცენტრი აშენდა, მოეწყო ბილიკები და გადასახედი პლატფორმები. შედეგად, ბუნების ძეგლის მონახულება მეტად უსაფრთხო და კომფორტული გახდა. ინფრასტრუქტურული პროექტი საქართველოს ბიუჯეტიდან 1 100 000 ლარით იყო დაფინანსებული.

კეთილმოწყობილი ინფრასტრუქტურა ხელს შეუწყობს რეგიონში ტურისტების რაოდენობის ზრდას, რაც დადებითად აისახება ადგილობრივი მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკურ მდგომარეობაზე.

ოკაცეს ჩანჩქერი საქართველოს დაცული ტერიტორიების გამორჩეული ბუნების ძეგლია და საქართველოს ერთ-ერთი უდიდესი ჩანჩქერია.

ჩანჩქერი ვიზიტორებისთვის უკვე კარგად ცნობილი და საყვარელი კანიონიდან - ოკაცედან სულ რამდენიმე კილომეტრში მდებარეობს. სწორედ აქედან იღებს სათავეს მდინარე, რომელიც ოკაცეს კანიონში მიედინება. ოკაცეს ჩანჩქერამდე მისასვლელად, ვიზიტორები კეთილმოწყობილ ბილიკზე გაივლიან, სადაც დატკბებიან ულამაზესი ხედებით და ბუნების მშვენიერებით.

განსაკუთრებით აღსანიშნავია, რომ ოკაცეს ჩანჩქერი საქართველოს ყველაზე პოპულარული დაცული ტერიტორიებიდან - პრომეთეს მღვიმედან და მარტვილის კანიონიდან, დაახლოებით თანაბარ მანძილზე - 20 კილომეტრში მდებარეობს.

ოკაცეს ჩანჩქერი სამ საფეხურად გადმოშვებული ჩანჩქერების ვასკალია. პირველი ჩანჩქერის სიმაღლე დაახლოებით 25 მ-ია, ხოლო მეორე ჩანჩქერის სიმაღლე 70 მ-მდე აღწევს. ნაკადის მდ. სანისქვილოსთან შეერთების შემდეგ, 20 მეტრში წარმოიქმნება ვასკადის მესამე, დაახლოებით 35 მ სიმაღლის საფეხური.

მარტვილისა და ოკაცეს ბუნების ძეგლების ადმინისტრაციაში შემდეგი ბუნების ძეგლების ნახვა შეგიძლიათ:

- ბალდის კანიონის ბუნების ძეგლი
- მდ. აბაშის ჩანჩქერის ბუნების ძეგლი
- მოთენას მღვიმის ბუნების ძეგლი
- ონიორეს ჩანჩქერისა და ტობის პირველი მღვიმის ბუნების ძეგლები
- ოჩხომურის ჩანჩქერის ბუნების ძეგლი
- ტობის ჩანჩქერისა და არსენ ოქროჯანაშვილის ბუნების ძეგლები
- ჯორწყის მღვიმის ბუნების ძეგლი
- ნაზოდელაგოს მღვიმის ბუნების ძეგლი

ტყიბულში რეაბილიტირებული ჩაის პლანტაციები

როგორც თავად ამბობს ხელოვანია - მხატვარი, თუმცა ამას ხელი არ შეუშლია რომ მშობლიურ რაიონში, ტყიბულში, გავრანებული ჩაის პლანტაციების აღდგენა დაეწყო. თავდაპირველად კუთვნილ 3 ჰექტარ ფართობზე მეგობრებთან ერთად, საკუთარი სახსრებით, ექსპერიმენტის სახით დაიწყო ჩაის პლანტაციის რეაბილიტაცია. მოგვხსენებათ, ნებისმიერ ახალ ნაშრომს ცოდნა და გამოცდილება სჭირდება. როგორც თავად ლევან ცქიფურიძე იცხადებს, გაიწიო ადამიანები, რომლებმაც ფასდაუდებელი სამსახური გაუწიეს და ჩაის კულტურის მოვლა-პატრონობისთვის აუცილებელი ცოდნა და გამოცდილება გაუზიარეს. ბატონი ლევანის თქმით, ექსპერიმენტმა გაამართლა და მალევე გაჩნდა აუცილებლობა პლანტაციის გაფართოების. მიმართეს „ერთიანი აგროპროექტი“-ს ჩაის პლანტაციების რეაბილიტაციის პროგრამას და შარშან დამატებით 19,5 ჰექტარის რეაბილიტაცია მოახდინეს.

ფერმერის განცხადებით, დღეს პლანტაცია სრულად რეაბილიტირებულია და საცდელი კრეფაც განხორციელდა. ტყიბულის ჩაი ყოველთვის მაღალი ხარისხით გამოირჩეოდა და ამიტომ როგორც ლევან ცქიფურიძე ამბობს მათი პროდუქტიც 100% ექსპორტზე იქნება ორიენტირებული. ფერმერს ძალიან მოსწონს მთის გორაკებზე ლამაზად შეკიდული ჩაის რეაბილიტირებული პლანტაციების ყურება და პერსპექტივაში ჩაის მიმართულებით აგროტურიზმის განავითარებას გეგმავს. თვლის, რომ ამ იდეის განხორციელებით ხეკს შეუწყობს, როგორც ბიზნესის განვითარებას და ბრენდის „ტყიბულის მთის ჩაი“ ცნობადობის ზრდას, ასევე, რეგიონის პოპულარიზაციას. უახლოეს მომავალში გეგმავს პირველადი ჩაის გადამამუშავებელი საწარმოს აშენებას და ამბობს რომ „ერთიანი აგროპროექტი“-ს გარეშე აღნიშნული ფერმერული მეურნეობის შექმნა წარმოდგენილი იქნებოდა.

სოფელ კახიჯვრის მეფრინველეობის ფერმა

პროფესიით იურისტი ნიკოლოზ მღებრიძე 10 წელზე მეტია, რაც სოფლის მეურნეობით დაინტერესდა და მშობლიურ რაიონში თავდაპირველად, ჯერ მესაქონლეობის ფერმა ააშენა, შემდეგ მებაღეობაშიც სცადა ბედი, ხოლო 2017 წლიდან, მას შემდეგ რაც, „ერთიანი აგროპროექტის“ ფარგლებში დაფინანსება მიიღო, თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისი მეფრინველეობის საწარმო ააშენა. დღეს, სიამაყით ამბობს, რომ შპს „კეხიჯვარის“ ბრენდით წარმოდგენილი ფრინველის კვრეცხი დიდი მოწონებით სარგებლობს ადგილობრივ ბაზარზე. სწორედამან გადაწყვიტა წარმოების გაფართოება, რაზეც უკვე აქტიურად მუშაობს. დღეს კეხიჯვარის მეფრინველეობა 14,000 ფრთა ფრინველს ითვლის და დღე-ღამეში 10 ათასი ხარისხიანი და ჯანმრთელი ფრინველის კვრეცხით ამარაგებს ადგილობრივ ბაზარს.

სამომავლოდ საწარმოს გაფართოების შემდეგ იმედი აქვს, რომ წარმადობას გააორმაგებს და 20,000-მდე გაზრდის ფრინველის კვრეცხის წარმოებას. ნიკოლოზ მღებრიძის განცხადებით მისი ბიზნესი წარმატებულია, რაც წარმოდგენილი იქნებოდა სახელმწიფო პროგრამა „ერთიანი აგროპროექტი“-ს გარეშე. ფერმერის თქმით, პროგრამამ მისი გეგმების, იდეების სრულად რეალიზების და ფინანსური რესურსის მიზნობრივად ათვისების შესაძლებლობა მისცა. საწარმოში მუდმივად 10 ადგილობრივი მაცხოვრებელი დასაქმებული და საწარმოს გაფართოების კვალდაკვალ დასაქმებულთაც რაოდენობაც იზრდება. ნიკოლოზ მღებრიძის თქმით, „ერთიანი აგროპროექტი“ წარმატებისკენ მიმავალი უმოკლესი გზაა.

აგროტურიზმი და წარმატებული საოჯახო მარანი ჰაჩნაძიანში

პროფესიით კვების ტექნოლოგი გასული საუკუნის 70 წლებში თელავის საკონსერვო ქარხანაში მუშაობდა, შემდეგ „ინტურისტი“-ს სასტუმროების ქსელში. არასდროს არ წასულა შორს მშობლიური რეგიონიდან. 2001 წლიდან მამაპაპისეულ ვაზს დაუბრუნდა და მეღვინეობას მიჰყო ხელი. წინაპრების დანატოვარ ქვეყნებს რესტავრაცია ჩაუტარა და მათივე წესით საოჯახო მარანში, მცირე ღვინის საწარმო აამოქმედა. როგორც შოთა ნატროშვილი აცხადებს, თავდაპირველად ყველაფერი პირადი დანაზოვით და პაპის მიერ 1 ჰექტარზე გაშენებული ვენახით დაიწყო. ტრადიციული (კახური) წესით დაყენებულ ღვინოზე ბაზარზე არსებულმა დიდმა მოთხოვნამ წარმოების გაეფართოება გადაწყვიტინა. ამ მიზნის განსახორციელებლად „ერთიანი აგროპროექტის“ პროგრამა „შეღვათიანი აგროკრედიტი“ ისარგებლა. 2016 წელს 130 ათას ლარზე მეტი დაფინანსება მიიღო, რამაც საშუალება მისცა ახალი ვენახები გაეშენებინა. დღეს, შოთა ნატროშვილს 5 ჰექტარ ფართობზე

რქანითელის, ხიხვის და საფერავის ჯიშის ყურძნის ვენახები აქვს გაშენებული და წელიწადში დაახლოებით 23 ტონა ნატურალურ ღვინოს აწარმოებს, რომელიც ადგილობრივ და საექსპორტო ბაზარზე „იბერო“-ს სახელით არის წარმოდგენილი. ვენახების და მარნის მოვლის მიმართულებით მუდმივად 5 ადგილობრივი მაცხოვრებელი დასაქმებული. სეზონურად გაზაფხულზე და შემოდგომაზე დასაქმებულთა რაოდენობა თითქმის ორმაგდება. ფერმერის თქმით, ვაჩნაძიანში ნატროშვილების თითქმის 200 წლიანი მარნით ხშირად ინტერესდებიან და სტუმრობენ სხვადასხვა ქვეყნიდან ჩამოსული ტურისტული უგაფები, რამაც აუცილებელი გახდა დამატებითი ინფრასტრუქტურის განვითარება. შოთა ნატროშვილის გასულ საუკუნეში ტურიზმის სფეროში მუშაობით დაგროვილი ძველი გამოცდილება გამოადგა. მეღვინის განცხადებით დღეს მისი ბიზნესი გამართულად მუშაობს და წარმატებულია, რაც წარმოდგენილი იქნებოდა „ერთიანი აგროპროექტი“-ს მხარდაჭერის გარეშე.

დმანისში კოოპერატივებს ტექნიკა გადაეცა

„მაღალმთიან რეგიონებში სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სათიბ-საძოვრების რაციონალური გამოყენების“ სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივებს „მოურავი“ „მთის ძირი“ „იმედი“ და „ბოსლები“ სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკა და სათიბ-საძოვარი 25 წლიანი იჯარით გადაეცა.

როტაციული და სეგმენტური სათიბელათი, ფოცხით, მოთიბული მასის დამწეხით და მისამეღობით ტვირთის ტრანსპორტირებისათვის.

კოოპერატივებს, რომლებშიც განვითარებულია 100-მდე მეპაიე, მობილიზებული ფერმერების რაოდენობა კი 900-ზე მეტს შეადგენს, პროგრამის ფარგლებში, საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით 2000 ჰა-მდე სათიბ-საძოვარი 25 წლიანი იჯარის უფლებით გადაეცა.

„მაღალმთიან რეგიონებში სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სათიბ-საძოვრების რაციონალური გამოყენების“ სახელმწიფო პროგრამა ხელს უწყობს მაღალმთიან რეგიონებში მოსახლეობის დასაქმებას, შემოსავლების ზრდას და მიგრაციული პროცესების შეჩერებას. სახელმწიფო პროგრამაში საქართველოს სხვადასხვა რეგიონიდან 39 სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივია ჩართული.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის პირველი მოადგილე გიორგი ხანიშვილი და სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების განვითარების სააგენტოს თავმჯდომარე გიორგი მიშელაძე ქვემო ქართლში სახელმწიფო რწმუნებულ შოთა რეხვიასვილთან და დმანისის მუნიციპალიტეტის მერთან გიორგი ტატუაშვილთან ერთად დმანისის მუნიციპალიტეტში კოოპერატივების მეპაიეებს შეხვდნენ და ტექნიკა გადასცეს.

სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივებმა 90 % -იანი თანადაფინანსებით მიიღეს ტრაქტორი გუთნით,

ტაშისკარის სარწყავი სისტემის რეაბილიტაცია მიმდინარეობს

შპს „საქართველოს მელიორაცია“ შიდა ქართლში, ტაშისკარის სარწყავი სისტემის რეაბილიტაციას ახორციელებს. მიმდინარეობს სათავე ნაგებობის და წყალგამანაწილებელი არხის რეაბილიტაცია. პროექტით გათვალისწინებული არსებული წყალმიმღები კვანძის, ჰიდროტექნიკური ნაგებობებისა და მათი მექანიკური აღჭურვილობის სრულად აღდგენა. გალერეის სარეგულაციო კვანძის, სარქველიანი ფარებისა და აშწ მექანიზმების რემონტი. აღდგენითი სამუშაოები უტარდება ასევე,

გამანაწილებელი არხის 5კმ სიგრძის მონაკვეთს, რომლის ძირი მონოლითური ბეტონით, ხოლო ფერდები რკინაბეტონის ფილებით მოპირკეთდება. დაგეგმილია წყალგამწვები კვანძების და საექსპლუატაციო გზის მოწყობა. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად, სარწყავი წყლის მიწოდება 380 ჰექტარ მიწის ფართობზე გაუმჯობესდება და შეუფერხებლად მოიწვევა ქარელის მუნიციპალიტეტის სოფლების - ბებნისის და ურბნისის სასოფლო-სამეურნეო სავარგულები.

ხობი-უტორას მასივზე მიმდინარე სადრენაჟო სამუშაოები

შპს „საქართველოს მელიორაცია“ ხობის მუნიციპალიტეტის სოფელ ხეთაში, ხობი-უტორას მასივზე, ჭარბი წყლის მოცილების მიზნით სამელიორაციო-ინფრასტრუქტურულ სამუშაოებს ატარებს. ნატანი მასისგან იმინდება მაგისტრალური არხები, კოლექტორები და

შემკრები არხები. სადრენაჟო სამუშაოები, რომელიც უხვი ნალექის დროს მიმდებარე სასოფლო-სამეურნეო ფართობებს დატბორვისგან დაიცავს, ხობი-უტორას მასივის 100 ჰექტარამდე მიწის ფართობზე მიმდინარეობს.

სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივმა სართაშორისო სისტემა დაწესა

სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივი „სოფელი სააკაძის მეურნეობა“ პირველი კოოპერატივია, რომლის რძის გადამამუშავებელ საწარმოში სართაშორისო სისტემა ISO 22000 დაინერგა.

სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივი „სოფელი სააკაძის მეურნეობა“ 2017 წლიდან საქმიანობს, მასში გაერთიანებულია 5 მეპაიე, რომელთა საკუთრებაში არსებული საქონლის რაოდენობა 150 ფურს შეადგენს. რძის გადამამუშავებელი კოოპერაციული საწარმო გარდაბნის მუნიციპალიტეტის სოფელ სააკაძეში მდებარეობს.

„რძის მწარმოებელი სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების მხარდაჭერის“ სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში კოოპერატივს გადაეცა 1,5 ტონის მოცულობის რძის მიმღებ-გადამამუშავებელი აღჭურვილობა და ნედლი რძის კონტროლის სავალე ლაბორატორიული ხელსაწყოები.

კოოპერატივის თანამონაწილეობას წარმოადგენდა სურსათის უვნებლობის სტანდარტების შესაბამისი შენობის აშენება, სადაც განთავსდა პროგრამის ფარგლებში გადაცემული აღჭურვილობა და მოეწყო რძის მიმღებ-გადამამუშავებელი საწარმო.

სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივი „სოფელი სააკაძის მეურნეობა“ წარმოებული პროდუქციის რეალიზაციას ადგილობრივ ბაზარზე ახდენს.

„რძის მწარმოებელი სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების მხარდაჭერის“ სახელმწიფო პროგრამა 2016 წლიდან დაიწყო. პროგრამის ფარგლებში საქართველოს სხვადასხვა მუნიციპალიტეტში 26 კოოპერაციული საწარმო ამოქმედდა.

თბილისში მე-5 ატმოსფერული სადგური დაინსტალდა

გარემოს ეროვნული სააგენტოს უფროსი ანდრო ასლანიშვილი სააგენტოს სპეციალისტებთან ერთად „ილიას ბაღში“ ახლად დაინსტალებული ატმოსფერული ჰაერის ავტომატური სადგურის სამუშაო პროცესს ადგილზე გაეცნო.

თბილისში, დავით აღმაშენებლის გამზირზე რიგით მე-5 ატმოსფერული ჰაერის მონიტორინგის ავტომატური სადგური გაიხსნა. აღნიშნული სადგური გარემოს ეროვნულ სააგენტოს შესაძლებლობას მისცემს მიიღოს სრულყოფილი მონაცემები 24 საათის განმავლობაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მდგომარეობის შესახებ.

მონიტორინგის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში განისაზღვრება ნახშირჟანგის (CO), აზოტის ოქსიდების (NOx, NO, NO2), გოგირდის დიოქსიდის (SO2), მინისპირა ოზონისა (O3) და მყარი ნაწილაკების (PM10, PM2.5) შემცველობა. ქალაქ თბილისში ამჟამად ფუნქციონირებს ოთხი ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების მონიტორინგის ავტომატური სადგური: წერეთელზე, ყაზბეგის გამზირზე, ვაჟა-ფშაველას და ვარკეთილში.

აღსანიშნავია, რომ დედაქალაქისთვის სადგურების ეს რაოდენობა საკმარისი არ იყო და სწორედ ამიტომ გარემოს ეროვნულმა სააგენტომ შეიძინა ახალი ავტომატური სადგური, რომელიც განთავსდა დავით აღმაშენებლის გამზირზე მდებარე „ილიას ბაღში“ რომელიც ასახავს ქალაქის ფონური დაბინძურების დონეს.

ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მდგომარეობის შესახებ რეალობის ამსახველი სანდო ინფორმაციის უზრუნველყოფისთვის უაღრესად დიდი მნიშვნელობა აქვს მონიტორინგის წარმოების ადგილმდებარეობას. ამიტომ, ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შესახებ ევროპის ჩარჩო დირექტივით განისაზღვრება მოთხოვნები, რომლებსაც უნდა აკმაყოფილებდეს მონიტორინგის სადგურის განთავსების არეალი.

კერძოდ, დირექტივა ქალაქის ტერიტორიაზე,

ატმოსფერული ჰაერის ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზეგავლენის შეფასების მიზნით, მდებარეობის მიხედვით, ადგენს ორი ტიპის სადგურს: ქუჩის და ქალაქის ფონურს. დღეს თბილისში განთავსებული ზემოაღნიშნული ოთხი სადგურიდან 3 ქუჩის ტიპისაა და მხოლოდ ერთი - ვაჟა-ფშაველას სადგურია ქალაქის ფონური. არსებული რეალობიდან გამომდინარე აუცილებელი იყო ახალი ფონური სადგურის მონტაჟი. ილიას ბაღში შერჩეული ლოკაცია სრულად აკმაყოფილებს ევროდირექტივით განსაზღვრულ მოთხოვნებს. კერძოდ:

- იგი საკმარისი მანძილით არის დაშორებული დაბინძურების უშუალო წყაროსგან - ავტოტრანსპორტით დატვირთული მთავარი ქუჩებისგან;
- გარშემო დიდ რადიუსზე არის მჭიდრო დასახლება;
- ლოკაცია არის რეკრეაციულ მონაპო, სადაც მოსახლეობა და განსაკუთრებით ბავშვები დიდ დროს ატარებენ. ეს ძალიან მნიშვნელოვანი ფაქტორია ჰაერის ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზეგავლენის შეფასების უზრუნველყოფის მიზნით;
- არეალი არ განიცდის დაბინძურების მხოლოდ ერთი ტიპის კონკრეტული წყაროს ზემოქმედებას და აქ ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება წარმოდგენილია ჯამური განზავებული სახით, როგორც საავტომობილო ტრანსპორტიდან, ისე საყოფაცხოვრებო სექტორიდან;

ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის თანამედროვე ავტომატური მონიტორინგის სადგურის „ილიას ბაღში“ განთავსება საშუალებას მოგვცემს მივიღოთ სანდო ინფორმაცია ქალაქის ერთ-ერთ ყველაზე მჭიდროდ დასახლებულ და ტრანსპორტით დატვირთულ უბანში ჰაერის ხარისხის ფონური მდგომარეობის შესახებ.

დავით აღმაშენებლის გამზირზე განთავსებული სადგურიდან მიღებული მონაცემები განთავსებულია ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის პორტალზე www.air.gov.ge.

ბროკოლის მოყვანის თანამედროვე აგროტექნოლოგია

როგორც ვარაუდობენ კომბოსტოს ეს სახეობა ჯერ კიდევ ჩვენს წელთაღრიცხვამდე V საუკუნეში იყო ცნობილი. ბროკოლი საქართველოში სატაცურისებრი კომბოსტოს (BRAS-SICA ASPARAGOIDES GMELIN) სახელით არის ცნობილი. მისი სამშობლო სამხრეთ იტალიაა, ბოლო ცნობებით ბროკოლი სახალხო სელექციის გზით არის მიღებული.

ბროკოლის ბოტანიკური და ბიოლოგიური დახასიათება. ბროკოლის თესლი არის წვრილი, მრგვალი, მუქი ან ოდნავ ღია ყავისფერი, 300-350 ცალი თესლი 1 გრამს იწონის, 1000 მარცვლის მასა 3-4 გრ-ია, ადვილად ღივდება. ხელსაყრელ პირობებში ღივები დათესვიდან შესამე-მეოთხე დღეს ამოდის. შენახვის კარგ პირობებში აღმოცენების უნარს 4-6 წლის მანძილზე ინარჩუნებს. ბროკოლი მიეკუთვნება ორლებნიანთა კლასს, ფესვთა სისტემა მთავარდერძა და ნიადაგში მძლავრად არის განვითარებული. ღერო - მაღალი 33-35 სმ, ფოთოლი ჯიშების მიხედვით ზოგი გრძელ ყუნწიანი, ზოგიც მოკლე. ფოთოლი ძირითადად წაგრძელებული კვერცხის მაგვარი, ძლიერ დაძარღვულია. ფოთლის ფერი ჯიშების მიხედვით შეიძლება იყოს მუქი მწვანე, ან ღია მწვანე ნაცრისფერი ელფერით.

ბროკოლი სხვა კომბოსტოსნაირი მცენარეებისგან განსხვავებით უფრო ყინვაგამძლეა, განსაკუთრებით კი ღივისა და ჩითილის სტადიაში. საქართველოში მისი გავრცელების არეალი ფართოა, ვრცელდება ზღვის დონიდან 1500 მეტრ სიმაღლეზე და მეტზე.

ბროკოლი ისევე, როგორც ყველა სხვა სახეობის კომბოსტოები ივითარებს თავს, მხოლოდ იმ განსხვავებით, რომ თავი მას უფრო ფხვიერი აქვს და ადვილად იფანტება ცალკე ყლორტებად, ვიდრე ყვავილოვანი კომბოსტოს თავი. თავაკი შედგება განმტოებული ყლორტების წარმონაქმნებისაგან (ბუტონებისგან). ღეროს ცენტრალურ ნაწილში ვითარდება უფრო დიდი თავაკი, რომელთა მოჭრის შემდეგ ფოთლის ილღიებიდან ვითარდებიან გვერდითი თავაკები. ბროკოლის ზოგიერთი ჯიშის თავი უფრო შეკრულია, მაგრამ ყვავილოვან კომბოსტოსთან შედარებით, მაინც უფრო ფაშარი აგებულებისაა. ნაკლებ შენახვისუნარიანია, ამიტომ აუცილებლად უნდა შევინახოთ მაცივარში.

ქიმიური შემადგენლობა. კვებითი ღირებულებით, ასევე ცილების შემცველობით ბროკოლი ყვავილოვან კომბოსტოზე მდიდარია. 100 გრამში ბროკოლის კვებითი ღირებულება 34 კკალორიაა. იგი შეიცავს დიდი რაოდენობით ნახშირწყლებს, აზოტოვან ნივთიერებებს, ცხიმებს, უჯრედის, ნაცარს, ბიოკატალიზატორებს, ვიტამინებს - C, B1,B2, PP, E, A, ამიტომაც დიეტოლოგები მოსახლეობას ურჩევენ შეიტანონ ის კვებით რაციონში. ბროკოლი დიეტური საკვებია, მასში შემავალი ნივთიერებები ხელს უშლის თირკმლის დაავადებების და ათეროსკლეროზის განვითარებას, წმენდს ორგანიზმს შლავებისა და მძიმე მეტალებისგან, ასევე იცავს ორგანიზმს ავთვისებიანი სიმსივნისგან, კლავს კიბოს უჯრედებს და ხელს უშლის მის პროგრესირებას, ზრდის ქიმიოთერაპიის ეფექტურობას. დადებითად მოქმედებს ნერვიულ სისტემასა და კუჭნაწლავზე, შეიცავს განსაკუთრებულ ნივთიერებას სულფაროფანს, რომელიც აფერხებს კუჭის კიბოს განვითარებას და კლავს ბაქტერიებს. ბროკოლი ეხმარება ორგანიზმს დეტოქსიკაციის პროცესში, განსაკუთრებით, თუ ის გამოწვეულია ჰაერის დაბინძურებით.

ნიადაგის შერჩევა. ბროკოლი მოითხოვს ნაყოფიერ, ტენიან და კარგად დამუშავებულ ნიადაგს, მისთვის ასევე ვარგისია მძიმე, მსუბუქი და საშუალო თიხნარი ნიადაგები. თუმცა ბროკოლი, პრაქტიკულად ნებისმიერ ნიადაგზე შეიძლება მოვიყვანოთ, გამონაკლისია ქვიშიანი და ჭაობიანი ნიადაგები. ბროკოლის მოსავლიანობის გაზრდის ღონისძიებათა შორის, წინამორბედების შერჩევას ერთ-ერთი მთავარი ადგილი უკავია. მისთვის კარგი წინამორბედებია: პარკოსანი კულტურები, კიტრი, კარტოფილი, ხახვი, ჭარხალი, თავთავიანები და სხვა. კომბოსტოსნაირების შემდგომ იმავე ნაკვეთზე ბროკოლის დარგვა დაუშვებელია, რადგან ადგილი აქვს ნიადაგის ნაყოფიერების შემცირებას და მავნებელ-დაავადებების გავრცელებას, რადგან ისინი ერთნაირი მავნებელ-დაავადებებით ბიანდებიან. რეკომენდებულია ბროკოლი თავის ნაკვეთს 4-5 წლის შემდეგ დაუბრუნდეს.

ბროკოლი სინათლის მოყვარული მცენარეა, ამიტომ ნაკვეთის შერჩევის დროს ეს ფაქტორი უნდა იქნას გათვალისწინებული. ნიადაგის არის რეაქცია უნდა იყოს ნეიტრალური (PH 6-7).

ნიადაგის დამუშავება. ბროკოლისთვის ნიადაგის დამუშავება ხდება ნიადაგურ-კლიმატური ზონების მიხედვით. აღმოსავლეთ საქართველოში გაზაფხულზე დასარგავად განკუთვნილი ნიადაგი აუცილებლად უნდა მოიხნას შემოდგომით 25-30 სმ. სიღრმეზე, ხოლო დასავლეთ საქართველოში შესაძლებელია გვიან შემოდგომით, ზამთარში და ადრე გაზაფხულზე. ანალიზის არ ქონის შემთხვევაში ნიადაგის ძირითადი დამუშავების წინ უნდა შევიტანოთ ორგანული სასუქი 50-60 ტ/ჰა-ზე, ხოლო, თუ ნაკლები არ გვაქვს, მაშინ მინერალური სასუქები N150 P120K90 ამ დოზით მოქმედი ნივთიერება. ფოსფორიანი და კალიმიანი სასუქი შეგვაქვს ძირითადი ხვნის წინ, ხოლო გამოკვებაში - აზოტიანი. აზოტიანი სასუქის ნახევარი შეგვაქვს დარგვის წინ, ხოლო დარჩენილი გამოკვებაში თავის ფორმირების დაწყების წინ.

ჩითილის გამოყვანა და გადარგვა. ბროკოლი ძირითადად ჩითილის მეთოდით მოყავთ, თუმცა მისი მოყვანა შეიძლება პირდაპირ ღია გრუნტში თესლის თესვით. საქართველოში ბროკოლის მოსავალი ღია გრუნტში შეიძლება 2-3 ჯერ მოვიყვანოთ. დახურულ გრუნტში, კასეტებში იანვრის ბოლო - თებერვლის დასაწყისში ითესება თესლი და მარტის ბოლოს 30-35 დღის ჩითილი ირგვება ღია გრუნტში მწკრივად, მწკრივთაშორის მანძილი 60-70 სმ. მცენარეთაშორის 30-35 სმ., ირგვება ზოლებრივად.

აღმოსავლეთ საქართველოში ღია გრუნტში ბროკოლის მეორე მოსავლის მიღება შეგვიძლია, თუ თესლს მისის 20-დან ივნისის 20-მდე ღია საჩითილე კვალზე დავთესავთ და გამოვიყვანოთ ჩითილს. ნათესი ჩითილის გადარგვა მუდმივ ადგილზე კი 20 ივნისიდან 20 ივლისამდე პერიოდში მოხდება. ბროკოლის თავის ფორმირება მათთვის ხელსაყრელ კლიმატურ პირობებში დაიწყება, მოსავალს სექტემბრის ბოლო - ოქტომბერში მივიღებთ, თუ გრძელი ვეგეტაციის ჯიშა შეიძლება მოსავალის აღებამ ნოემბერშიც გადაინიოს. მოსავლის მოყვანის დროს გასათვალისწინებელია, რომ თავის ფორმირება სივრცეში უნდა მოხდეს. ბროკოლი ყვავილოვან კომბოსტოსთან შედარებით უფრო ადვილი მოსაყვანია.

სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის სპეციალისტების მიერ 2018 წელს ბროკოლის თესვის ვადების შესწავლაზე ჩატარებული ცდის შედეგები - იანვარის და თებერვლის თვეებში (თოთოეული თვეში ორი ვადა), საჩითილეში (აგურის ენერგო დამზოგავი სათბური), კასეტებში დაითესა ბროკოლის თესლი. იანვარში, პირველ ვადაში ნათესიდან გამოზრდილი ჩითილი 6 მარტს გადაირგო, როგორც გვირაბისებურ პოლიეთილენის ენერგეტიკულ სათბურში, ასევე ღია გრუნტში. პირველი მოსავალი დახურულ გრუნტში - 10 მაისი, მეორე ვადაში ნათესიდან - 16 მაისს, ხოლო მესამე და მეოთხე ვადაში ნათესიდან - 31 მაისსა და 8 ივნისს. ღია გრუნტში პირველი მოსავალი - 8 ივნისს. ღია გრუნტში ბროკოლის მოსავალი იყო 13 ტ/ჰა-ზე, დახურულში კი 15 ტ/ჰა-ზე, ორივე შემთხვევაში მოსავალი მაღალი ხარისხით გამოირჩეოდა.

მოვლა. ბროკოლის მოვლის დროს უნდა გავითვალისწინოთ, რომ ის ტენის მოყვარულია, მოითხოვს ნოყიერ ნიადაგს და დიდი რაოდენობით წყალს, განსაკუთრებით ჩითილის და თავის ფორმირების პერიოდში. ნიადაგი უნდა იყოს ყოველთვის ფხვიერი, ამიტომ მწკრივთაშორის და მცენარეთაშორის 3-ჯერ მაინც უნდა გაფხვიერდეს, კულტივაცია კი 2-ჯერ ჩატარდეს. მცენარის თავის ფორმირების პერიოდში აუცილებელია მინერალური და ორგანული სასუქებით გამოკვება.

მოსავლიანობის გაზრდის მიზნით ვეგეტაციის პერიოდში შეგვიძლია მცენარის გამოკვება წუნწუხითაც: პირველი გამოკვება ხორციელდება ჩითილის გადარგვიდან 15-20 დღის შემდეგ. წუნწუხი შეფარდებით: 20 ლ. წყალი და 1კგ. ნაკელი, ხარჯვის ნორმა 0.5 ლიტრი 1 მცენარეზე. მეორე გამოკვება პირველიდან 10 დღის შემდეგ, წუნწუხი შეფარდებით: 20 ლიტრი წყალი. 1კგ. ნაკელი, ხარჯვის ნორმა 1 ლიტრი 1 მცენარეზე. მესამე გამოკვება - 10 დღის შემდეგ წუნწუხი შეფარდებით 20 ლ. წყალი-1კგ. ნაკელი, ხარჯვის ნორმა 6-8 ლ. 1მ2.

მავნებელ-დაავადებებისგან დაცვა. ბროკოლს ძირითადად უჩნდება ჯვაროსანთა ოჯახისათვის დამახასიათებელი მავნებლები: რწყალი, ბუგრი, ხვატარი, კომბოსტოს თეთრულა, ფრთათეთრა. მათ სანაზამდევოდ გამოიყენება ინსექტიციდები მაგ. აქტელიკი, ხარჯვის ნორმა 0,5 ლ/ჰა., ვერტიმეკი - ნაწლავური და კონტაქტური ინსექტოკარიციდია, ხარჯვის ნორმა 0,8-1,2 ლ/ჰა. და სხვა.

მოსავლის აღება. ბროკოლის მოსავლის აღება ხდება შერჩევით, სანამ თავი დაიფანტება. აღებული მოსავალი უნდა ინახებოდეს 0 გრადუს ტემპერატურის და 98-100% ჰაერის ფარდობით ტენიანობის პირობებში, მისი შენახვა შეგვიძლია 2-3 კვირის განმავლობაში. მაცივრის გარეშე, მოსავლის აღებიდან მცირე დროის მონაკვეთში უნდა მოხდეს მისი რეალიზაცია, რათა არ მოხდეს თავის დაფანტვა, რაც იწვევს მისი სასაქონლო ღირებულების დაკარგვას.

ბროკოლის ძირითადი თავის მოჭრის შემდეგ, მცენარე იტოტება, ფოთლის ილღიებიდან ვითარდება გვერდითი ყლორტები, ეს მეორე მოსავალია, ამიტომ მოსავლის აღება შეიძლება ერთი-ორი კვირა გაგრძელდეს.

ეკონომიკური ეფექტიანობა / პარამეტრები.

ეკონომიკური ეფექტიანობა ზოგადად მოიცავს მრავალ ასპექტს, მაგრამ ამ შემთხვევაში, შემოვიფარგლებით ბროკოლის საპექტარო დანახარჯებით, საპექტარო მოგებით, საპექტარო საშუალო მოსავლიანობით, რენტაბელობითა და 1 კგ-ზე განეული დანახარჯებით.

ცხრილი N1 წარმოადგენს ბროკოლის საპექტარო ეკონომიკურ ეფექტიანობას.

დანახარჯი 1 ჰა / ლარი	სამ მოსავლიანობა კგ/ჰა	ფასი 1 კგ / ლარი	შემოსავალი ლარი	მოგება (დაუბეგრავი) 1 ჰა / ლარი	რენტაბ. %	1 კგ-ზე დანახარჯი ლარი
5731.60	10000.00	3	30000.00	24268.40	423.41	0.57

როგორც ცხრილიდან N1 ჩანს, მიუხედავად იმისა, რომ საპექტარო დანახარჯი შეადგენს 5731.60 ლარს, სამაგიეროდ მოგება (დაუბეგრავი) შეადგენს 24268.40 ლარს და შესაბამისად, მაღალი მოსავლიანობისა, რენტაბელობამ ერთეულ დანახარჯზე შეადგინა 423 %, რაც საკმაოდ მაღალი მაჩვენებელია არა მარტო ბოსტნეულ კულტურებში, არამედ ერთწლოვანი კულტურების წარმოებაში.

